

Veto

"Wa moete gullie weten mannen?", dixit de rektor van Antwerpen
p. 4

Historika brengt het feminisme aan de man
p. 5

S. K. Carlens: hit me Britney one more time
p. 13

Studiedruk moet ingetoomd worden

College-uren en vakken zijn de laatste twintig jaar enorm in aantal gestegen. De uitbreiding van wetenschap en kennis zet de professoren ertoe aan om steeds meer stof op te nemen in hun cursussen. Toenemende studiedruk is niet nieuw. De overheid greep in 1991 al in met het universiteitsdecreet dat een aantal grenzen vastlegde. De Werkgroep Studiepunten en Studielast van Onderwijsraad kwam tot de konklusie dat er regelmatig controles (studietijdmetingen) moeten plaatsvinden. Bovendien worden vaak discrepanties vastgesteld tussen de begrote en de werkelijke studietijd.

Onder studiedruk of studielast verstaat men de psychologische en fysische belasting die een student ondervindt bij het verwerken van de opgelegde studietoek. Studiedruk is in de praktijk dan ook afhankelijk van een heleboel factoren, zoals de begaafdheid van de student, het doceragedrag van de profen, het eksamensysteem en niet in het minst het programma dat aan iedere student een bepaalde hoeveelheid colleges en

een bepaald aantal bladzijden oplegt. Al bij al een moeilijk te besijferen gegeven.

Indikatoren geven een sterke toename van de studiedruk aan gedurende de laatste vijftientwintig jaar. Studies uit de jaren tachtig wezen op een sterke toename van medikatiegebruik en slaapproblemen tijdens de eksamens. Manu Bracke (studentendokter) en Erik Depreuw (toen Dienst Studietoelagen) publiceerden ook de resul-

taten van een onderzoek naar het aantal uren verplicht college en het aantal te kennen bladzijden stof. Beide stegen fenomenaal binnen een korte tijdspanne.

De onderzoeken waren voor Kringraad, de onderwijsgeleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, het signaal om een Werkgroep uit de grond te stampen. De discussies rond studiedruk werden op de Permanente Onderwijscommissies (POK's) van de kringen niet alleen

gestimuleerd door het werk van Kringraad maar ook door de vele studietijdmetingen die lieten zien dat heel wat studierichtingen boven de tweeduizend uren per jaar zaten, dat wil zeggen rond de vijftig uren per week. Daar moest dringend iets aan gedaan worden.

De dekretaal is bepaald dat een academiejaar bestaat uit een geheel van vijftienhonderd tot achttienhonderd uren onderwijs of andere activiteiten. De studie-omvang van een studiejaar en van elk onderdeel van een opleidingsprogramma wordt uitgedrukt in studiepunten. Deze studiepunten geven

volg op p. 3

Brabantse hogescholen betogen in Leuven

Minimaal driehonderd miljoen extra en dezelfde sociale toelagen als universiteitstudenten. Dat was de eis van drieduizend hogeschoolstudenten en personeelsleden die afgelopen donderdag in Leuven manifesteerden.

De betoging paste in een Vlaamse actie-week, georganiseerd door de hogeschoolcentrale van de Vereniging voor Vlaamse Studenten (VVS) in samenwerking met het bestuur van de Vlaamse hogescholen en de vakbonden. Kop van jut was minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten (VLD).

Het Vlaamse regeerakkoord van juli 1999 kreef bij de hogescholen de verwachting dat er snel iets zou veranderen aan hun schrijnende financiële situatie. De ontgoocheling was groot toen Vanderpoorten de onderwijsbegroting voor volgend jaar bekendmaakte. De honderdnegen-vijftig miljoen die de hogescholen extra krijgen, is voor de betrokkenen ruim onvoldoende.

Het belangrijkste pijnpunt voor de hogescholen vormt de enveloppefinanciering (zie Veto 13, jaargang 26). De Vlaamse regering stelt ieder jaar een vast bedrag ter beschikking van de hogescholen. Een aanzienlijk deel daarvan wordt gebruikt om de vervroegde pensioenregeling van docenten te betalen. De hogescholen beschouwen dit echter niet als hun taak. De enveloppefinanciering heeft belangrijke consequenties voor studenten en docenten. Zo is het aantal hogeschoolstudenten de laatste vier jaar met zes procent toegenomen, terwijl het bedrag in de enveloppe gelijk blijft. Bijgevolg moeten de hogescholen besparen op hun personeel. Sinds 1995 vermindert het docentenkorps van de Vlaamse hogescholen met tien procent, met een stijgende werkdrak als resultaat.

Een ander probleem is het hogeschooldecreet van 1994 dat de hogescholen een aantal bijkomende opdrachten geeft: het organiseren van doorlichtingen, het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en

het aanbieden van voortgezette opleidingen. Hiervoor werd geen extra geld vrijgemaakt.

Niet alleen de enveloppefinanciering maar ook de feitelijke ongelijkheid van de sociale toelagen tussen universiteits- en hogeschoolstudenten is een doorn in het oog. Waar universiteiten gemiddeld negenduizend frank per student ontvangen, krijgen de hogescholen slechts vijfduizend frank. Dit belet de hogescholen om sociale projecten op lange termijn uit te bouwen, zoals studentenrestaurants en sportinfrastructuur.

Konkreet eisen de hogescholen dat er voor volgend jaar driehonderd miljoen vrijgemaakt wordt. Dit is slechts een noodoplossing. Volgens een meerjarenraming is er twee miljard nodig om kwaliteitsvol onderwijs te garanderen. Daarnaast zou er nog anderhalf miljard nodig zijn voor de vernieuwing van infrastructuur — de Vlaamse regering heeft al vierhonderdvijfenzeventig miljoen toegezegd. Voorts moet een stappenplan de sociale toelagen van hogeschoolstudenten optillen tot het niveau van universiteitstudenten. De hogescholen willen harde garanties van de Vlaamse regering. Desnoods zal men in februari nationale betogingen organiseren.

Stijn Bovy
Loes Geuens

De fakbarrally, het stikt er van de seksuele delinkwenten. België maakt amper geld vrij voor hun behandeling. Het recidivegevaar is dus zeer groot. Lees de middelpunt (foto Joost Helsen)

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groept@groep.be

Lezersbrieven

Monarchie

David Dessers van de Socialistische Jonge Wacht (SJW) mag dan wel een overtuigd republikein zijn en voor die republikeinse mening uitkomen, zoals hij deed in de Vrije Tribune van Veto 12, dat neemt niet weg dat hij, als zogenaamd demokraat, er op zijn minst kan zorgen dat de stellingen en feiten die hij in zijn betoog aanhaalt juist en eerlijk zijn.

Zijn tribune stond immers behoorlijk vol van een aantal historische en andere halve waarheden en leugens, die toch wel rechtgezet mogen worden. Zo was de Congolese Lumumba niet de eerste president van deze jonge republiek, maar premier. Dit op zich is als fout nog enigzins acceptabel, maar dat de auteur daarnaast impliceert dat Boudewijn verantwoordelijk zou zijn voor diens dood, lijkt mij sterk overdreven en onjuist. Het is niet omdat tijdens het bewind van Albert II Dutroux er kortstondig in slaagde te ontsnappen, dat Albert II ook voor deze ontsnapping verantwoordelijk zou zijn. De politieke macht en verantwoordelijkheid liggen in België — dat zou de auteur toch moeten weten — bij de regering en niet bij de koning.

Secundo. Leopold I werd door de auteur een opportunist genoemd die er alles aan zou gedaan hebben om aan de macht te komen. Wil ik de auteur er, als historicus, op wijzen dat het juist Leopold zelf was die de Griekse troon weigerde, nog voor dat er sprake was van een aanbod van België aan diezelfde Leopold. Bovendien was een bewuste huwelijkspolitiek om zo de macht in een of ander vorstendom te verkrijgen tot in de negentiende eeuw een voor de adel meer dan normale zaak. Het eerste huwelijk van Leopold met de Engelse kroonprinses was dan ook niets uitzonderlijks of speciaals, en de gewone bevolking lag van dergelijke geplande huwelijken ook niet wakker.

Tertio. Waar de auteur zijn bewijzen heeft gehaald om te stellen dat Leopold III flirtte met het nationaal-socialisme, is mij onduidelijk. Dat Leopold III in mei 1940 besloot om in België zelf in ballingschap te

gaan en niet naar Londen vertrok, werd hem aanvankelijk alleen door de Belgische regering kwalijk genomen. Menig Vlaams soldaat was hem in mei 1940 dankbaar dat hij zijn land overgaf, al was het maar omdat daardoor het leven van enkele duizenden Belgen gespaard werd. Ook mijn eigen grootvader, oudstrijder en krijgsgevangene in '40, is Leopold altijd dankbaar geweest voor die overgave. Bovendien bleef ook de Deense koning tijdens de oorlogsjaren in Kopenhagen, eveneens ten voordele van zijn bevolking, en met succes trouwens: Denemarken en de Deense bevolking kwamen behoorlijk ongeschonden de Tweede Wereldoorlog door. Dat Leopold III daarnaast in de loop van de oorlog Hitler een bezoek bracht in Berchtesgaden, had evenmin iets te maken met het opvrijen van het nationaal-socialisme. Leopold bezocht Hitler daarentegen om een aantal gunsten voor de Belgische bevolking te bekomen. Mogen we er immers ook rekening mee houden dat Leopold's bezoek aan Hitler hem tijdens de Koningskweste het minst werd kwalijk genomen?

En wat de kosten betreft van het Belgische koningshuis: 400 miljoen belastinggeld per jaar voor het volledige Belgische koningshuis komt overeen met 40 BEF per inwoner. Dat is een bedrag dat ik per jaar toch best kan missen.

David Dessers mag zich dan wel als demokraat en republikein profileren, dat hij daarbij de waarheid geweld aandoet en verzwijgt om zo zijn eigen gelijk te kunnen opdringen, kan ik moeilijk accepteren. Ik zelf noem mij ook demokraat en ik ben ook eerder republikeinsegezin, toch vind ik dat als ik een discussie hieromtrent wil voeren, ik ook de eerlijkheid moet opbrengen om de juiste naslagwerken te raadplegen, om te voorkomen dat ik het publiek begin te belieden en te bewerken met onjuiste informatie. Ook de toon waarin deze tribune geschreven werd, lijkt mij er eerder een te zijn die liever iedere kritiek de mond snoert, het eigen gelijk wil verkondigen en eender welke grondige, waarheidslievende discussie uit de weg wil gaan. Dat iemand zich dan nog demokraat durft noemen, kan er bij mij maar moeilijk in.

Toelatingsexamen wordt lichter

In afwachting van de globale discussie over de beperking van het aantal studenten arts en tandarts, keurde de Vlaamse regering in de vergadering van 10 december, op voorstel van Vlaams minister van Onderwijs Marleen Vanderpoorten (VLD), principieel een voorontwerp van dekreet goed. Het voorontwerp voorziet in een wijziging van de slaagvoorwaarden van het toelatingsexamen arts en tandarts. De regeling moet de toelatingsexamen soepeler maken. Tot nu toe moest een kandidaat minstens twaalf op twintig halen voor beide examengedeeltes (kennis en inzicht in de wetenschappen, en informatie verwerven en verwerken). Wanneer het dekreet goedgekeurd wordt, zal men ten minste tien op twintig moeten halen voor elk van beide examengedeeltes, en vierentwintig op veertig in totaal. Het voorontwerp van dekreet zal voor advies worden voorgelegd aan de Vlaamse Onderwijsraad en de Sociaal-economische Raad Vlaanderen.

Voorts besliste de Vlaamse regering principieel het toelatingsexamen tot de opleidingen van arts en tandarts in 2000 te beperken tot één dag. Het gaat om een tijdelijke maatregel, om op die manier de zware gevolgen van het toelatingsexamen gedeeltelijk weg te werken. Dit besluit zal voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State. (sb)

Raoul Ignoul
Aggregatie geschiedenis

UUR KULTUUR

In de veronderstelling dat de menselijke geest er na de Verlichting alleen maar op vooruitgegaan is, was het even schrikken in het vorige nummer van Veto te moeten vaststellen dat het tegendeel waar blijkt te zijn. In een lezersbrief wist een zekere Arno K. op een vermeend ludieke manier te reageren op het UUR KULTUUR van enkele weken geleden, waar de Blanlin-Evartrijjs aan komponist Luc Brewaays werd toegelend. Voornamelijk de uitvoering van enkele werken van Brewaays kon hem blijkbaar niet bekoren.

Wellicht ontbreekt het Arno niet slechts aan enige vorm van gezond verstand maar ook aan kennis van zaken. Het pleidooi ten behoeve van een meer publiekshoudende hedendaagse klassieke muziek wordt reeds jarenlang uitgesproken. De twintigste eeuw is in die zin vrij opmerkelijk te noemen: het is de eerste eeuw waarin hedendaagse concertmuziek, dankzij een zich vaak al te lam opstellend publiek en de opkomst van een platenindustrie die commercieel aantrekkelijker 'oude' klassieke muziek wil promoten, niet gemaakt wordt door het publiek van haar tijd. Dit is zeker een fout van de zich al te intellectueelistisch opstellende komponist, maar wellicht is het gepast ook de hand in eigen verkeerde steek. Zonder de kwaliteiten van gitaarvirtuozen als Hendrix

in vraag te stellen, meen ik toch te kunnen opmerken dat de inspanning die in de konzertaal vereist wordt van een geheel andere aard is dan degene die de door Arno vernoemde 'muziek met ballen' vergt.

U zal mij niet horen beweren dat de hedendaagse muziek geheel gespeend is van enig elitairisme en overroepenivering, intederde. Dit is echter nog geen uitnodiging tot eerstekandidatuursgezeik van zogenaamde kunstminnende zielen. De preten-

vervolg op p. 14

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 26
Nummer 14
20 december 1999

Ver. uitg.: Peter Mangelschots
Hoofdredaktie: Bart De Schrijver
Redaktiesekretaris: Peter Mangelschots

Redaktie: Stijn Bovy, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, Margo Foubert, Joost Helsen, Diederik Vandendriessche, Pieter Van der Aa
Doka: Katelijne Beerten, Reinout Depoorteur, Joost Helsen, Steven Van den Eede, Pieter Van der Aa, Nathalie Van Leuven

Medewerkers: Sam Algoet, Nikolas Cloet, Ward Daenen, Loes Geuens, Kathleen Raskin, Nele Spaas, Heidi Van Hout, Joy Voncken

Layout en vormgeving: Katelijne Beerten, Dirk Bernard, Stijn Bovy, Nikolas Cloet, Ward Daenen, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Bart De Schrijver, Margo Foubert, Joost Helsen, Willy Leung, Peter Mangelschots, Sixten Tollet, An Van de Moortel, Diederik Vandendriessche, Steven Van den Eede, Pieter Van der Aa, Heidi Van Hout, Nathalie Van Leuven, Maarten van Meer

Cartoons: Seb
Dtp: Dirk Bernard, Filip De Keukeleere, Willy Leung, Sixten Tollet
Spelling: Filip De Keukeleere

Eindredaktie: Peter Mangelschots, Heidi Van Hout
Assistentie-eindredaktie: Cindy Declerc, Bart De Schrijver

Internet-Veto:
http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
e-mail:
veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen

Studenten: 250fr/6,20 €; niet-studenten: 350fr/8,68 €; buitenland: 700fr/17,35 €; steun vanaf 1000fr/24,79 €; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redaktievergadering

vrije tribune

Gelijkschakeling hogescholen en universiteiten

Afgelopen donderdag waren "Sociaal gelijk, geen gezeik". "We want Marleen for the money on the floor" en "Regerakkoord, gegeven woord" de strijdkreten die weerklonken in de Leuvense straten. De hogeschoolstudenten uit Vlaams-Brabant maakten Leuven onveilig met een betoging om hun vraag naar sociale gelijkstelling tussen universiteiten en hogescholen kracht bij te zetten.

Als kristendemokratische studenten, hoofdzakelijk universiteitsaren, wensen wij hen bij te treden. Wij voeren immers het gelijkheidsprincipe hoog in het vaandel en vinden het dan ook onaanvaardbaar dat een hogeschoolstudent het met de helft minder sociale betoelaging moet stellen dan een universiteitstudent. De KU Leuven biedt haar studenten de nodige sportinfrastructuur, het megaprojekt Kotnet, gesubsidieerde koten en goedkope maaltijden via Alma. Ook de hogescholen willen deze diensten aanbieden aan hun studenten maar beschikken niet over dezelfde middelen om te investeren in dergelijke grootschalige projecten. De lat moet hier gelijk gelegd worden met het nivo van de universiteit. Daarom zou een hogeschoolstudent minder recht hebben op sociale voorzieningen?

De enveloppefinanciering, waar de hogescholen in tegenstelling tot de universiteiten op zijn aangewezen, is een bijkomende beknottende factor. De te verdelen pot blijft gelijk, mits indexering, maar het aantal hogeschoolstudenten blijft gestaag groeien. Met dezelfde pot moet de

opleiding van steeds meer studenten gefinancierd worden. Wij vinden dit onaanvaardbaar. Onderwijs is immers de motor van de samenleving en moet jongeren zo goed mogelijk voorbereiden op de stap naar de arbeidsmarkt. Beknottend van middelen, zelfs al is het onrechtstreeks, is dan ook uit den boze. Daarom pleiten we ervoor om terug te keren naar een financiering op basis van het studentenaantal.

Het regerakkoord beloofde "de enveloppefinanciering van hogescholen aan te passen" maar in de begroting van 2000 voorzag de Vlaamse regering slechts 159 miljoen, voorwaar een aalmoes. De vraag is of de universiteiten ook niet met een kluitje in het riem zijn gestuurd: "er komt een opvang van de tekorten inzake de werkingsuitkering voor de universiteiten op korte termijn". Het mag terzijde gezegd worden dat de minister de universiteiten begin oktober ook al eens probeerde warn te maken voor de enveloppefinanciering.

Een op te merken faktor is de internationale dynamiek die ons op termijn zal dwingen de kloof tussen hogescholen en universiteiten te dichten. De Bolognaoverklaring is een intentieverklaring die door eenentertig landen ondertekend is. Zij willen in heel het hoger onderwijs streven naar een structuur van drie plus twee. Na een opleiding van drie jaar wordt de titel van 'bachelor' toegelend, na nog eens twee (maar dat aantal ligt nog niet vast) jaar de titel van 'master'. Dit betekent concreet dat hogeschoolopleidingen van één

cyclus de titel van 'bachelor' zouden afleveren. De hogescholen met een opleiding van twee cycli komen met hun opleiding van vier of vijf jaar terecht in dezelfde situatie als de universiteiten. In deze internationale dynamiek zouden universiteiten én hogescholen 'masters' afleveren.

Minister Vanderpoorten beloofde in haar regeringsverklaring de nodige aandacht te schenken aan de problemen van de hogescholen. Dat waren uw mooie woorden: "De enveloppefinanciering van de hogescholen zal aangepast worden. De sociale toelagen worden tijdens deze bestuursperiode gelijkgeschakeld voor de hogescholen en de universiteiten. De onderwijsstructuur wordt herbekeken in het licht van de nieuwe internationale en maatschappelijke ontwikkelingen. De Vlaamse regering zal de konklusies van de Sorbonne- en Bolognaoverklaringen invoeren in nauw overleg met de VU en de VUvra. Ze wil het Vlaams hoger onderwijs op Europees en internationaal nivo optimaal laten renderen."

Nu nog de daad bij het woord voegen natuurlijk! Een beleidsnota voor de komende bestuursperiode zou al veel soelaas brengen. Wij blijven alvast het dossier kritisch opvolgen met de nodige aandacht voor de gelijkenschakeling tussen hogescholen en universiteiten.

In naam van CDS-Leuven,
Ariane Van Dooren
Tees Van Eykeren
Pieter Verhelst

Wat een auto allemaal niet met een fietslichtje kan doen

Met de slogan "Als autofieler het verkeer bepalen, zullen fietsers wel betalen" voerde Sociale Raad (Sora), vorige week woensdag een ludieke actie voor meer inspraak en tegen een repressieve aanpak van fietsers. Een twintigtal studenten hield auto's tegen aan de Tiensestraat om een politiekontrolle uit te voeren.

Sinds 21 november is de geen-tolerantiefase van het fietsakkoord van de Stad Leuven van kracht. Dit houdt in dat fietsers voor overtredingen — zoals zonder verlichting of in verboden richting rijden — geen vermindering meer krijgen, maar meteen een fikse boete van 5600 frank dienen te betalen. Sora zag zich tot actie genoodzaakt omdat hun voorstellen voor een veiliger fietsverkeer weinig reële opvolging kenden vanuit de stad Leuven.

Ring

Fietsers kunnen het verkeer veiliger maken door hun fiets reglementair in orde te brengen en de verkeersregels te respecteren. Teveel factoren die het dagelijks verkeer voor de fietser erg gevaarlijk maken, worden met het huidige fietsakkoord echter niet aangepakt. Een fietsakkoord dat de veiligheid enkel van de fietsers laat afhangen, is kortzichtig, aldus Sora. De stad Leuven verwacht van de fietsers dat zij geld

investeren in hun fiets. Waarom nog je fiets helemaal in orde brengen als je hem niet in een degelijke fietsstalling kunt zetten? De hoeveelheid fietsen overstijgt op veel plaatsen immers het aantal stallingen. De dief-

(foto Steven Van den Eede)

stalaangiften van fietsen worden weinig opgevolgd. Dit draagt volgens Sora niet bij tot een beeld van de fiets als een volwaardig en kostbaar vervoermiddel. Het repressieve beleid dat nu wordt gevoerd, ontmoedigt het fietsgebruik en zorgt zo voor een over-

heersing van de auto's in de binnenstad.

Auto-overtredingen betekenen een groter gevaar voor de veiligheid van de fietsers dan de eigen overtredingen. Het autoverkeer uit de binnenstad weren, zal het

fietsgebruik binnen de stad bevorderen en de veiligheid verhogen. Fietsovertredingen veroorzaken volgens Sora kwalitatief minder zware verkeersletsels dan auto's, dus zijn lagere fietsboetes aangewezen. Ook is het zo dat de meeste zware ongevallen met

fietsers buiten de ring gebeuren. Toch voorziet het huidige fietsakkoord geen opvoering van de controles buiten de ring. Het opvoeren van de controles en het opleggen van zware boetes zorgt immers niet per se voor een veiliger verkeer.

Repressie zonder het aanbieden van een waardevol alternatief leidt niet tot een fietsvriendelijke stad. Het aanbieden van fietslichtjes was een positief signaal vanuit de stad Leuven. Sora betreurt dan ook ten zeerste het stopzetten van dit initiatief. Wie alsnog aan fietslichtjes wil komen, kan zijn licht eens opsteken bij vzw Velo.

Kontrolle

De actie bij de Tiensestraat bouwt verder op de gelijkgeschakeling van fietser en automobilist wat betreft geldelijke boete. Ter hoogte van het kruispunt van de Tiensestraat met de Maria-Theresiastraat werd een kontrolle uitgevoerd, waarbij twee Sorakkers, verkleed als politie-agenten, de auto's die aan het rode licht stonden te wachten, controleerden op een aantal elementen die tot de reglementaire uitrusting van een fiets behoren. Bij overtreding werden de auto's voorzien van een fiktieve boete.

Aangezien auto's een groter verkeersgevaar betekenen en autobestuurders over een ruimer budget moeten beschikken om hun auto te kunnen onderhouden, vonden de actievoerders het geoorloofd de automobilisten dan ook een hogere geldboete te geven. Daarnaast werden fietsers aangespoord hun fiets in orde te brengen. De actie verliep goed. Veel automobilisten lieten hun sympathie voor de eisen van Sora. Sommigen kochten zelfs een fietslichtje als respons op de nep-bekuring. Het verkeer werd enkel vertraagd en niet belemmerd. De politie zag dan ook niet echt een reden om in te grijpen.

Kathleen Raskin

Stijging volledig toe te schrijven aan hogescholenonderwijs

Aantal studenten hoger onderwijs stijgt

Voorlopige cijfers tonen aan dat meer studenten opteren voor hoger onderwijs. Hogescholen kennen meer aantrek, vooral het studiegebied 'onderwijs' scoort goed. Bij de universiteiten, die een lichte terugval kennen, is 'rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' de koploper.

Vanaf het academiejaar 1991-1992 wordt bij aanvang van het academiejaar een beperkte statistische telling georganiseerd. In het universitaire onderwijs werd deze beperkte statistische telling voor de derde maal georganiseerd. Men wil zo een indicatie bekomen van het aantal studenten in de hogescholen en universiteiten bij de start van het academiejaar. De tellingsdatum is 29 oktober 1999. Gezien de uiterste datum van inschrijving 1 februari is, betekent dit dat de gegevens van de beperkte statistische telling niet definitief zijn. De aangeleverde cijfers worden niet geverifieerd door de leden van het verifikatiekorps. De officiële telling van de studentenpopulatie voor het academiejaar 1999-2000 gebeurt immers op 1 februari 2000.

In het hoger onderwijs studeerden er dit academiejaar globaal 156.911 studenten. Ten opzichte van de spoedstelling bij aanvang van het vorige academiejaar stijgt de totale studentenpopulatie met 1.972 (+27 procent). Het aantal vrouwelijke studenten bedraagt 53,71 procent van het totaal. De stijging is volledig aan het hogescholenonderwijs toe te schrijven. Er zijn in dit academiejaar 100.237 studenten ingeschreven aan de hogescholen, wat een stijging is van 2.152 studenten of een toename met 2,19 procent ten opzichte van het vorige academiejaar. In verhouding tot het totaal aantal studenten hoger onderwijs is dat dus bijna 64 procent. In het hogescholenonder-

wijs is 73,05 procent van de studenten ingeschreven in een opleiding van één cyclus.

Progressief

De grootste absolute stijging doet zich, anders dan het voorgaande academiejaar, voor in het studiegebied 'onderwijs'. Daarna volgen de studiegebieden 'industriële wetenschappen en technologie' en 'handelswetenschappen en bedrijfskunde'. Opvallendste daler is 'gezondheidszorg'. Deze daling is het resultaat van een sterke daling in de opleidingen van één cyclus

(- 10,53 procent) en een stijging in de opleidingen van twee cycli (+ 77,13 procent). Dit laatste is een gevolg van de implementatie van het dekreet van 23 juni 1998 betreffende de hervorming van het hoger onderwijs in de kinesiterapie en de revalidatiewetenschappen in de Vlaamse Gemeenschap, waardoor met ingang van het academiejaar 1998-1999 en progressief de twee-cycli-opleiding 'kinesiterapie' werd georganiseerd.

De studentenbevolking in het universitaire onderwijs kent een lichte daling. Er zijn dit academiejaar 56.674 studenten aan de

universiteiten ingeschreven (- 0,32 procent). De KU Leuven blijft de grootste universiteit met 20.547 studenten, dit ondanks een daling van 3,18 procent ten opzichte van het vorige academiejaar. De Universiteit Gent volgt op de voet met 19.383 studenten (stijging van 1,57 procent).

Wat betreft de aantrekkingskracht van de verschillende studiegebieden blijft het studiegebied 'rechten, notariaat en criminologische wetenschappen' het grootste aantal studenten tellen. Het studiegebied 'economische en toegepaste economische wetenschappen' staat op de tweede plaats, 'psychologische en pedagogische wetenschappen' op de derde.

Stijn Bovy

Bron: "Beperkte statistische telling van de studenten in het hoger onderwijs". Een brochure van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Studiedruk

vervolg van p. 1

het relatieve aandeel aan van elk opleidingsonderdeel. Ze zouden kunnen dienen om de studiedruk te beheersen en programma's te vergelijken.

De bepalingen van het dekreet gaan uit van een *normstudent*, verwijzend naar een fiktieve student die alle kenmerken inzake voorkennis, begaafdheid en motivatie vertoont van de doelgroep van de opleiding. Deze student hebben de opleidingsverantwoordelijken voor ogen bij de inrichting van het programma in al zijn facetten: het bepalen van de eindermen, de eksameneisen enzovoort. De ideale student dus.

De afgelopen maanden formuleerde de Werkgroep Studiepunten en Studielast van Onderwijsraad, een adviesorgaan van de unief, een aantal bedenkingen rond studietijdmeting, de relatie tussen studiepunten en studietijd en de relatie tussen de begrote en de werkelijke studietijd.

De Werkgroep stelde vast dat er discrepanties bestaan tussen de begrote en de werkelijke studietijd. Dit kan onder andere verklaard worden door een verkeerde in-

schattning van de voorkennis van de studenten. De doelstelling van de fakulteit is te ambitieus waardoor de student meer tijd nodig heeft om de stof te verwerken dan oorspronkelijk verwacht. Hierbij aansluitend kan men een algemene kritiek formuleren: de studiepunten zouden meer de onderlinge zwaarte verhoudingen van de vakken moeten weergeven.

Bestek

Wil het systeem van de studiepunten daadwerkelijk een bijdrage leveren tot de beheersing van de studietijd, dan dient veel meer te worden nagegaan of de begrote studietijd in overeenstemming is met de werkelijke studietijd. Konkreet: er moeten meer studietijdmetingen komen. Professor Frank Hutsebout, voorzitter van de Werkgroep: "Als je studiedruk ernstig neemt, moet je dat permanent onder controle houden en om de acht jaar een studietijdmeting uitvoeren. Nu gebeurt dat louter sporadisch, bijvoorbeeld bij het bezoek van een visitatiecommissie of wanneer er zich problemen voordoen. Bovendien moet er bijkomend onderzoek komen naar betrouwbaarheid van de huidige methode van de studietijdmeting."

Naast hetgeen in de Onderwijsraad werd besproken, resten er nog een aantal kritieken. Rond de concrete gevolgen van studiedruk voor lichaam en geest werd amper onderzoek geleverd. Sinds de onderzoeken van Bracke en Depreuw werd binnen de KU Leuven deze problematiek door geen enkele instelling of dienst nog wetenschappelijk ter harte genomen. Het is nochtans nodig. Vele professoren trachten onder druk van de uiteindelijk kenniseksplosie steeds meer informatie in hun kursussen te proppen zonder dat de college-uren daarvoor worden uitgebreid. Wat de stages betreft moeten we vaststellen dat zij in verhouding bijzonder weinig doorwegen in de studiepunten. Hetzelfde geldt voor het schrijven van papers.

Vanuit het standpunt van de democratisering van het onderwijs lijkt het niet wenselijk om studeren te beschouwen als een paardenkoers. De academische overheid zou er bijvoorbeeld ook van kunnen uitgaan dat de studenten, net als andere groepen in de maatschappij, recht hebben op deelname aan het sociale en kulturele leven. In ieder geval, de stijgende studiedruk is een probleem dat de studenten met argusogen zullen moeten opvolgen.

Bart De Schrijver

“Allee, de Kulak, schaf het maar eens af hè”

De konfederale Universiteit Antwerpen (UA) is gefrustreerd: een wereldhaven in haar achtertuin en toch geen ingenieursopleidingen en tweede- en derdecyclusonderwijs. Ufsia, Ruca en UIA sloegen aan het fusioneren en vooral de samensmelting van de TEW-fakulteiten van Ufsia en Ruca zou tegemoet moeten komen aan de dekretele en politieke voorwaarden om een uitbreiding van haar onderwijsbevoegdheden mogelijk te maken. Net zoals bij de uitbreiding van het Limburgs Universitair Centrum (LUC) kan wederom de vraag gesteld worden of deze evolutie te verzoeken is met de huidige tendens om te rationaliseren in het universitaire landschap.

In 1965 verwerven de Rijkshandelshogeschool en de Sint-Ignatius-handelshogeschool een universitair statuut. Ze worden het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen (Ruca) en de Universitaire Fakulteiten Sint Ignatius Antwerpen (Ufsia) en bieden elk de richting TEW aan. Ook andere richtingen mogen ze aanbieden, maar alleen in de eerste cyclus. Om aan de grote handicap van het ontbreken van een tweede en een derde cyclus tegemoet te komen, ontstond in 1971 de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA). De huidige UA wordt in 1995 door het universiteitsdecreet vastgelegd. Het versterkt de roep om een verticale uitbreiding: het doortrekken van alle kandidaturen naar de licenties.

De voortgangsrapporten over de optimalisering van het universitair landschap door de Leuvense ere-rector Roger Dillemans nemen de Antwerpse uitbreiding op de korrel. Ook de politieke vragen integratie van de drie instellingen. Ruca en UIA veegden een aantal bezwaren van tafel door een gemeenschappelijke fakulteit Geneeskunde en Wetenschappen op te richten. De twee fakulteiten TEW, sinds mensenheugenis elkaars concurrenten, zouden vanaf volgend akademiejaar ineen moeten schuiven.

Ondertussen vraagt de rector-voorzitter van de UA aan de minister van Onderwijs om “zonder dralen” de onderwijsbevoegdheid van zijn unief uit te breiden met licenties wijsbegeerte, communicatie en geschiedenis. Begin december was er tussen de UA en het ministerie nog een konflikt omtrent het opstarten van een licentie elektronisch zakendoen “om in te spelen op de grote vraag vanuit het Antwerpse bedrijfsleven”.

Poot

Veto: Wat verstaat u onder optimalisering van het universitaire onderwijs?

Rudy Verheyen: «Dat is het nastreven van een optimale werking van de universiteiten, rekening houdend met een aantal historische gegevens. Antwerpen is al meer dan twaalf jaar vragende partij voor een vertikaliseren van haar onderwijsaanbod. Wettelijk hebben wij een poot om op te staan.»

Veto: In de Antwerpse pers wordt het voortgangsrapport van Dillemans het ‘blokkeringsrapport’ genoemd.

Verheyen: «Wij hadden er geen bezwaren tegen dat Dillemans een concept wou uitwerken voor de structuur van het universitair onderwijs. Maar van zodra moest uitge-maakt worden wie wat moest krijgen, kon hij daar geen wetenschappelijke argumenten voor aanvoeren. Ik vond het verkeerd om aan een individueel persoon, die dan nog rektor van Leuven is geweest, een dergelijke opdracht toe te kennen. Dat is deontologisch niet korrekt.»

Veto: Het probleem is dat geen enkele universiteit wetenschappelijke taal hanteert. Ieder praat voor zijn eigen portemonnee.

Verheyen: «Al negen jaar is de verdoken agenda van de grote universiteiten om Antwerpen niets te geven. Ze hadden gehoopt dat wij nooit tot één konfederale universiteit zouden kunnen komen. Hetzelfde geldt voor de samenwerking van het LUC met Maastricht. Allemaal hoopten ze dat het er nooit van zou komen. Dat was natuurlijk in het voordeel van de universiteiten die op dat ogenblik vrij konfortabel zaten. Hun leuze was: wie klein is, moet klein blijven en wie groot is, moet groot blijven.»

Veto: Optimalisering is volgens u historisch gebonden. Maar rationalisering vertrekt toch vanuit een schone lei?

Verheyen: «Als je over rationalisering spreekt en kijkt naar de richtingen die zouden worden geschrapt wegens te weinig studenten, dan zou je bijvoorbeeld Kulak en KUB kunnen afschaffen, maar ook het LUC als je het niet

nooit mee op de Vliet. Op die manier kan de Kulak niet anders dan klein zijn.»

«Leuven heeft geen goede ligging maar wel een goede universiteit. Het is dus een enigzins vreemde discussie: wat is nu optimaal? Maar het is historisch: ge kunt al die bestaande universiteiten niet meer afschaffen. Allee, de Kulak, schaf het maar eens af hè!»

Veto: Zijn die uitbreidingen goed voor de kwaliteit van het onderwijs?

Verheyen: «Voor de kwaliteit van het onderwijs in Antwerpen is het nodig. We zijn de derde grootste universiteit van Vlaanderen. Onze uitbreiding is een optimalisering: de kwaliteit zal vergroten. Bovendien zullen onze studenten ook naar de licenties kunnen gaan. Hoe meer varkens aan den trog, hoe meer dat ge u zult moeten waarmaken; dat heeft meer competitie tot gevolg.»

Veto: Met een wereldhaven in haar achtertuin zou de UA ook ingenieursopleidingen kunnen gebruiken.

Verheyen: «Dat is een strijd die al gevoerd werd door de provincie-gouverneur van Antwerpen, met heel de lobbie van de Antwerpse industrie in zijn kielzog. Toegepaste wetenschappen in de economische groeipool van Vlaanderen zou een groot spin-off-effect hebben. Vergeet niet dat de universiteit van Leuven het belangrijkste economische bedrijf van Leuven en omstreken is.»

Veto: Met het willen invoeren van die leerstof e-business was de druk van de havenlobby blijkbaar wat te hevig. Op het ministerie vonden ze dat de regels niet werden gerespecteerd.

Verheyen: «Ja, het is altijd hetzelfde, maar enfin, ik ben een voorzichtige mens. Persoonlijk zou ik ervoor zorgen dat de wet gerespecteerd wordt maar de bedrijfswereld hier heeft dringend behoefte aan mensen. We hebben dan maar het initiatief genomen om een post-akademische vorming op te richten. Het kan nu wel zijn dat Gent en Leuven die ook willen oprichten, maar wij hebben het eerst gevraagd. Waarom zou men ons dat niet gunnen?»

Veto: Het universiteitsregionalisme steekt blijkbaar de kop op.

Verheyen: «Ik kan erin komen dat men zegt dat studenten vanonder de kerktoeren moeten komen, op kot gaan, een heel andere cultuur meemaken. Maar als je de sifers bekijkt dan blijkt dat de grote hoop studenten onder de kerktoeren blijft. Uit een studie van Leuven bleek dat de universiteiten vooral in de omgeving rekruteren. Een gevolg hiervan is dat jongeren, als er in de regio geen unief is, ofwel naar de hogeschool gaan, ofwel naar een andere universiteit moeten uitwijken. Het is zelfs zo dat er vanuit de provincie Antwerpen, in vergelijking met andere provincies, minder jongeren een ingenieursopleiding

volgen.»

Veto: De grote Antwerpse fusie, de dekretele voorwaarde voor uitbreiding, is blijkbaar niet zo vanzelfsprekend.

Verheyen: «Die fusie is moeilijk. Als twee banken fusioneren, dan hoort ge dat er tien jaar nadien nog altijd spanningen zijn tussen de twee personeelsgroepen. Waarom

zou dat bij ons anders zijn? Wij hebben hier zelf voor gekozen maar of dit meer studenten gaat opleveren, daar hebben wij toch twijfels over. Ge moet u dat voorstellen: het Ruca rekruteerde vooral in niet-katolieke kringen; jongeren uit de katolieke scholen gingen naar de Ufsia. Als je die samen brengt, rijzen er problemen van profileren en positionering. Een voorbeeld: in de naam van de nieuwe TEW-fakulteit staat de naam van Ufsia eerst omdat die vanouds meer studenten hebben.»

Veto: De jezuiten hebben dus moeten onderhandelen met de vrijzinnigen.

Verheyen: «Ik moet zeggen, ik heb goede relaties met de jezuiten. Ze hebben de reputatie van niet te vertrouwen te zijn. Maar ik heb met hen goede afspraken kunnen maken. Ik heb van hen steun gekregen. Met mijn vrijzinnige vrienden heb ik meer moeten discussiëren. Dat is zeer eigenaardig.»

Veto: De richtingen Humane Wetenschappen van de UIA gaan verhuizen naar de binnenstad, dicht bij de Ufsia. Gaat de Antwerpse binnenstad die verhuis en toestroom van studenten kunnen opvangen?

Verheyen: «In de nieuwbouw De Meerminne zullen proffen en studenten van de drie universiteiten samen zitten. Het gaat dan om een campus van ongeveer vierduizend studenten. Het gevolg is dat er dan in de binnenstad tweeduizend studenten bijkomen. Meer studenten gaan dan ook in Antwerpen blijven in plaats van voor de licenties weg te trekken naar Leuven of Gent. Of er genoeg koten beschikbaar zijn, daar hebben we nog niet over nagedacht.»

«Een positief punt is dat ge de studenten actief laat participeren in de stad. Die brengen ook hun eigen cultuur mee. Maar veel moet ge u daar niet bij voorstellen. Want wat is het studentenleven? Blokken en een pintje gaan pakken.»

Kapel

Veto: Is er in Antwerpen geen nood aan een overkoepelende studentenbeweging die met voldoende dossierkennis de studenten vertegenwoordigt?

Verheyen: «Je hebt de clubs al en er is toch voldoende inspraak in de organen. De proffen worden hier ook geëvalueerd. Het is hier een jonge universiteit, de afstand tussen studenten en proffen is hier kleiner. In Limburg is dat ook, men is daar student-vriendelijker.»

Veto: Ekstreem-rechts bloeit en groeit in Antwerpen. Neemt de UA haar maatschappelijke verantwoordelijkheid op?

Verheyen: «Dekretaal gezien is de UA samengesteld uit vrijzinnigen en gelovigen. Het Vlaams Blok werd hier niet in opgenomen. Ook als zij de verkiezingen winnen, worden zij niet vertegenwoordigd in het bestuur van de UA.»

Veto: Wat gebeurt er los van die administratieve maatregelen, om dergelijke problemen aan te kaarten?

Verheyen: «Men moet zich toch ook afvragen hoeveel professoren en studenten er van het Vlaams Blok zijn. Ik kan mij best voorstellen dat er een groot aantal zullen zijn. Wat wij doen, is proberen goed onderwijs en onderzoek te leveren en op die manier komen wij ook voor bepaalde waarden. Politiek engagement tegen iets, dat is een andere zaak.»

Veto: Anderzijds bewijst het kapelstiel van vorig jaar dat de unief een debat kan op gang brengen.

Verheyen: «Het probleem is dat je hier drie rektoren hebt die over dat punt eventueel een andere politiek zouden kunnen voeren. Die Kapel heeft ons trouwens last bezorgd met toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Vanden Bossche. Die telefoneerde toen naar mij en vroeg “waar we mee bezig waren”.»

Bart De Schrijver
Diederik Vandendriessche

meer bevoegdheden geeft.»

«De Kulak's grootste handicap is het feit dat zij uitsluitend een kandidatureninstelling bleef. Het is gewoon altijd de bedoeling geweest dat die studenten naar Leuven zouden gaan. Bovendien wordt de rektor van de Kulak niet beschouwd als een echte rektor. Oosterlinck neemt die zelfs

“Bill Clinton is Fred Flintstone niet”

Genderstudies zijn in, sinds dit jaar ook in Leuven. De term gender werd gegangmaakt door de Amerikaanse feministische historica Joan Wallach Scott. Vorige week hield zij een lezing in Amazone, het nationale trefcentrum voor vrouwen en vrouwenorganisaties. Veto had een intiem gesprek met haar.

Veto: Hoe ben je bij de term gender terechtgekomen?

Joan Wallach Scott: Ik heb de term niet zelf bedacht; hij is afkomstig van Amerikaanse biologen die in de jaren zestig onderzoek deden naar seksueel ambigue kinderen. Ze gebruikten de term om te verwijzen naar sekse en sekseverschillen en om die ambigue lichamen te benoemen. Nadien ging de term deel uitmaken van feministische geschriften van begin jaren zeventig, vanwege het onderscheid tussen *sex* en *gender* dat natuur van cultuur wil onderscheiden. Alle feministen hadden de mond vol van dit concept. Wat ik deed was bekijken hoe het kon gebruikt worden om over geschiedenis te praten, om de term als een nuttige categorie voor historische analyse te introduceren.

Veto: Ook de eerste feministische golf op het einde van de vorige eeuw was beïnvloed door de biologie.

Scott: «Het gaat in beide gevallen om de sociale reperkussies van de taal. De dokters van de negentiende eeuw maakten een verschil tussen vrouwelijke lichamen, die voor kinderen gemaakt waren, en lichamen die dat niet waren. Dat onderscheid bepaalde hun verschil in sociale rol. De sociobiologen van de jaren zestig probeerden een geslacht toe te wijzen aan de lichamen van seksueel ambigue kinderen. Zij gebruikten *gender* om te spreken over de *culturele* definitie die aan die lichamen werd toegekend. Feministen hebben dat uitgebreid naar alle lichamen. Alle lichamen krijgen iets cultureels toebedeeld dat er fysiek niet is.»

Veto: Welke rol spelen de media hierin?

Scott: «De media verwijzen altijd naar de wetenschap. In Amerika is er een groepering van *evolutionary psychologists* die het verschil tussen man en vrouw nog steeds genetisch definiëren en dat wordt voortdurend opgepikt door de media. Op die manier gaan ze terug naar dat negentiende-eeuwse discours, alleen zijn de sellen nu vervangen door genen. Zo schreef een van die evolutionaire *psychologists* dat Clinton in de zaak Lewinsky alleen maar gedaan had wat genetisch voor de hand lag. Mannen zouden erop gericht zijn zoveel mogelijk vrouwen te bevuchten. Vrouwen behoren hetzelfde gedrag niet te vertonen want zij kunnen maar één keer tegelijk zwanger worden. Alsof er sinds de oertijd niets veranderd is. Bill Clinton is Fred Flintstone niet.»

Veto: Vrouwen in de geschiedenis hielden je al bezig voordat je de term *gender* ontdekte?

Scott: «Ik schreef mijn PhD binnen arbeidsgeschiedenis over glasblazers. Begin jaren zeventig drong het feminisme de universiteiten binnen en de studenten vroegen om cursussen over vrouwen geschiedenis. Ik was een van de weinige vrouwelijke hoogleraren, de enige in het departement

geschiedenis. Als sympathisanten van de feministische beweging organiseerden we die cursussen. Al onderlegd in de geschiedenis van de werkende klasse, legde ik mij nu toe op de geschiedenis van werkende vrouwen. Het werd me duidelijk dat we de nadruk moesten blijven leggen op sociale en culturele determinanten van seksuele verschillen, eerder dan op de biologische. Gender was de manier die dat mogelijk maakte.

Veto: Vindt u de genderstudies in Leuven goed georganiseerd?

Scott: «De beste manier om genderstudies te organiseren, is inderdaad binnen een centrum waar mensen van verschillende departementen doceren. Dat is in elk geval de manier waarop het gewerkt heeft in de Verenigde Staten. Je hebt een dubbele beweging: de academici die geïnteresseerd zijn in genderstudies komen bijeen in het programma maar gaan ook terug naar hun departement. Het zou vooral gevaarlijk zijn als er geen terugkoppeling was naar de departementen; dan zou de nieuwe kennis afgesneden worden van de oude. De link naar de afzonderlijke disciplines is nodig om de klassieke manier van werken uit te dagen. Zonder deze band zouden filosofen, historici en biologen gewoon verder kunnen gaan met wat ze bezig waren zonder verder aandacht te schenken aan de nieuwe kennis. Die aparte centra zijn nodig omdat anders het probleem niet geïdentificeerd wordt als een legitiem onderwerp voor wetenschappelijk onderzoek. Dat het alleen vrouwen zouden zijn die lesgeven in genderstudies is geen probleem. Mannen hebben er toch ook nooit een probleem van gemaakt om zich te groeperen in mannenklubs.

Veto: heeft de populariteit van de term *gender* niet te maken met strategie?

Scott: «De laatste tijd is de term zo populair geworden dat hij te pas en te onpas wordt gebruikt, zelfs als synoniem voor biologische sekse. Het is vaak een argument om meer wetenschappelijk te zijn en ernstig genomen te worden. In de vroege jaren tachtig richtten we een centrum voor vrouwenstudies op en dat werd onlangs herdoopt in genderstudies. Niet om iemand te plezieren, wel omdat het de manier is om je niet te beperken tot vrouwen alleen. De naamsverandering is niet echt significant. Uiteindelijk gaat het nog steeds om de kennis ter voorbereiding van feministische actie.»

Veto: Moet het feminisme hameren op gelijkheid dan wel op verschil?

Scott: «Ik leun eerder aan bij de feministi-

sche gelijkheidsstrategie maar ik positioneer mezelf niet tegen verschil, of wat dan differentiefeminisme heet. Het onderscheid moet gedekonstrueerd worden. De meeste feministen zijn tegelijkertijd voor gelijkheid en leggen evenveel de nadruk op verschil. In mijn laatste boek *Only Paradoxes To Offer* ageer ik tegen de manier om de geschiedenis van het feminisme te beschrijven aan de hand van die tegenstelling. In een liberale democratie geldt het individu als eenheid van burgerschap. Dat burgerschap wordt niet in termen van verscheidenheid gedacht. Je moet dus gelijk zijn om gelijkwaardig te zijn. Vrouwen zijn geen mannen, zwarten zijn geen blanken, dus ze zijn geen burgers. Wil een gediskrimineerde groep gelijkheid claimen, dan moet ze dat steeds doen in naam van verschil, in naam van de eigen groepsidentiteit.

Veto: Bestaat niet het gevaar dat de individualiteit door de groep verloren gaat?

Scott: «Ja, maar wat is het alternatief? Als je al gediskrimineerd wordt omdat je gezegd tot een groep behoort, dan heb je toch geen individualiteit. Vrouwen moeten voor specifieke politieke doeleinden hun

kollektieve identiteit benadrukken om de diskriminatie om te keren. Het is een van de paradoxen van een liberale democratie dat men groepsidentiteiten moet inroepen opdat individuen hun groepsidentiteit naast zich neer kunnen leggen. Maar hoe meer je doorgaat op je groepsidentiteit, hoe meer je je uiteindelijk daarmee gaat vereenzelvigen en vereenzelvigd wordt. Groepsidentiteit kent goede en slechte versies. In de Verenigde Staten leeft er nu sterk het idee van groepsidentiteit, niet alleen als een lange, mooie, gezamenlijk afgelegde weg maar als gedeelde slachtofferrol, als *viktimsing*. Jzelf als slachtoffer voorstellen is nefast, ook voor de democratie. Uiteindelijk is niet elke vrouw misbruikt door mannen. Als vrouwen gelijk staat met misbruikt zijn, dan ga je als vrouw op zoek naar manieren om dat op jezelf van toepassing te maken. Anders ben je geen lid van de groep. Groepsidentiteit waaraan een slachtofferverhaal ligt, heeft vandaag gevaarlijke implicaties.

Veto: Leidt het genderconcept niet ook tot een slachtofferrol voor mannen?

Scott: «In Amerika heb je nu al een rage van groepen blanke mannen die samenkomen in Indiaanse zweethutten en naakt op drums te slaan en te praten en te wenen en om te gaan met hun pijn. Het is wat ekstreem maar mannen kunnen soms wel gediskrimineerd worden. Niet als man, wel bijvoorbeeld als arbeider. Krachtsverhoudingen kunnen complexer zijn dan louter man-vrouw-ongelijkheden.

Veto: Moet het feminisme een bondgenootschap aangaan met andere gediskrimineerde groepen?

Scott: «Natuurlijk. In het verleden is dat niet altijd gebeurd, vooral door het feit dat de vrouwenbeweging bestond uit blanke vrouwen uit de middenklasse. Nu zie je vaak allianties met andere uitgesloten: zwarten, homoseksuelen. Belangrijk is dat je het niet doet op basis van identiteit maar wel rond een thema, dat bijvoorbeeld vrouwen, zwarten en aidslijders samen opkomen voor recht op medische zorg. Het genderconcept is specifiek ontworpen voor de man-vrouwproblematiek maar het zet wel de deur open voor de manier

waarop in het algemeen verschil gebruikt wordt om diskriminerende machtsverhoudingen te creëren of te consolideren.

Veto: Vrouwen aan de top zijn schaars, ook aan de KU Leuven. Hoe kan daaraan verholpen worden?

Scott: «De politieke strategie is druk uitoefenen aan de hand van verklaringen van de Verenigde Naties en de Europese commissie. Er is een wettelijke grond om een grotere representatie van vrouwen te bekomen. Ook daarvoor zijn genderstudies een goede zaak. Als er een vrouwelijke kandidaat is voor de positie van rektor of dekaan, die even bekwaam is als de mannelijke kandidaten, dan men van daaruit gaan lobbyën.

Veto: Ziet u heel in positieve diskriminatie?

Scott: «Wij nofmen het affirmatieve actie. Ik denk dat dat podig is. Het ondermijnt de kwaliteit niet want je vervangt de beste man natuurlijk niet door de slechtste vrouw. De verschillen zijn meestal miniem. Het is goed om te variëren in de representatie.

Veto: Is dat ook niet een vorm van viktimsing?

Scott: «Helemaal niet. Kijk naar de taalgroepen in België. Heeft er iemand bezwaar tegen dat je Nederlands-, Frans- en Duitstalige afgevaardigden en documenten hebt? Waarom zou het voor vrouwen anders zijn? Het hoeft niet per se fifty-fifty te zijn zoals de parité-beweging in Frankrijk. Het oude rotatiesysteem in ex-Joegoslavië — de ene legislatuur was de eerste minister een Kroaat, vervolgens een Serviër, dan een Bosniër enzovoort — werkte beter dan wat ze nu hebben. Je moet bepaalde verschillen opnemen voor een eerlijke representatie. Dat gebeurt al voor linguïstische en etnische verschillen, waarom dan ook niet voor vrouwen?»

“Ik droom van een genderloze, maar geen sekseloze maatschappij, waarin seksuele anatomie irrelevant is voor wie je bent, wat je bent en met wie je *****”

Veto: Denkt u dat een gebrek aan zelfvertrouwen niet meespeelt?

Scott: «Dát is niet viktimsing. Het is een probleem van een bepaald soort differentiefeminisme, dat stelt dat gebrek aan zelfvertrouwen bij vrouwen altijd een gevolg is van het systeem. Vrouwen hebben het lange tijd moeilijk gehad om het nodige zelfvertrouwen op te bouwen, maar kijk vandaag de dag naar de vrouwen in de politiek, aan de universiteiten. In heel de geschiedenis vind je verbazingwekkend assertieve vrouwen.»

Veto: Beleven we nu een derde feministische golf?

Scott: «De jongste generatie vindt veel van de verworvenheden vanzelfsprekend: het recht op ondervrij, op seksuele vrijheid. Die geven hen een gevoel van zelfvertrouwen. Het probleem is echter dat ze die beschouwen als hun recht en niet als het resultaat van een lange feministische strijd. Ze hoeven zich niet langer feminist te noemen om hun eigen keuzes te kunnen maken. De term feminisme staat nu heel erg ter discussie, veel meer dan de term gender. Het woord kreeg een negatieve connotatie nu veel van waar het voor stond al gerealiseerd is. Tegenwoordig bestaat er zelfs een NBA-kompetitie voor vrouwen die erg populair is. Ik denk dat het om zoiets allemaal te doen was. Een sport die voordien helemaal een mannenbedoening was, staat nu open voor vrouwen — zonder dat ze voor lesbische monsters doorgaan.

Nele Spaas
Peter Mangelschots

"Dehaene beschouwde het Vlaams parlement als een veredeld Davidfonds"

Dat de Rainbow Warrior na een aanslag zonk, is oud nieuws; dat de Vlaamse regenboogkoalitie ei zo na hetzelfde lot was beschoren, verbaasde vriend en vijand. Dewael wil elk euvel vermijden, pleit voor meer sereniteit in het communautaire dossier en verwacht van de Conferentie voor Staatshervorming (Costa) veel heil. Het communautaire vormt geen onderdeel meer van het federaal regeerakkoord, wat ervoor moet zorgen dat Verhofstadt I buiten schot blijft.

Minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, deze functies worden belichaamd door de ex-burgemeester van Tongeren, Patrick Dewael. Vorige maandag was hij te gast in Leuven in het kader van Blauwe Maandag, een gespreksavond georganiseerd door het Liberaal Vlaams Studentenverbond (LVSU).

De politieke herverkeuring is door de verkiezingen van 13 juni in Vlaanderen groter dan in Franstalig België. In Wallonië was het immers mogelijk om met twee partijen een meerderheid te vormen. In Vlaanderen, zoals de kaarten lagen, zou een meerderheid moeilijker te vormen zijn. De CVP had te kampen met een elektorale adering (een inkrimping van de elektorale achterban tot drieëntwintig procent) en wensde in Vlaanderen geen initiatief te nemen bij de regeringsvorming. De VLD kwam daardoor aan zet. Dewael: "Voor de verkiezingen konden we van zo'n positie alleen maar dromen. Er waren twee mogelijkheden: CVP, VLD en VU, ofwel de paars-groen-gele coalitie die het nu geworden is. Binnen de VLD waren er twijfels over het opzet van de eerste mogelijkheid. Toch waren sommigen van mening dat het een betere weerspiegeling zou zijn van wat er leeft bij het publiek."

Non

Patrick Dewael over de regeringskoalitie: "Van meet af aan zijn we niet gaan zoeken naar de grootste gemeene deler. Het moest daarentegen een goed werkbaar meerderheid worden die een project zou belichamen en niet een grijs compromis zou zijn met elementen uit verschillende partijprogramma's." In het huidige regeerakkoord duikt het begrip 'actieve welvaartsstaat' op. In Vlaanderen is negenenvijftig procent van de bevolking actief. Dit is bijzonder laag in vergelijking met de belangrijkste handelspartners die op een niveau zitten van vijftig procent. De Vlaamse regering wil dan ook werk maken van een stijging van de participatiegraad via het creëren van jobs en het aanbrengen van stimuli bij mensen om een betrekking te aanvaarden. "Het op gang trekken van de economie is een noodzakelijke voorwaarde om alles te financieren. Maar economische groei is niet voldoende, ook de participatiegraad moet omhoog. Als het ontvangen van een uitkering aantrekkelijker wordt, zit men met het probleem van de werkloosheidsval. Als er gesleuteld wordt aan de lasten van arbeid, de kosten van mobiliteit en — niet onbelangrijk — de kostprijs van kinderopvang, zullen de passende betrekkingen opgevolgd worden," aldus de minister-president. Het onderwijs is te weinig afgesteld op de noden van de arbeidsmarkt: er is een tekort aan hooggespecialiseerde arbeid en eenvoudige, elementaire arbeidskrachten, waardoor vakatures blijven openstaan.

Het communautaire discours is geen

onderdeel meer van het federaal regeerakkoord — wat in het verleden nog werd ingeschreven als een *conditio sine qua non*. "De financieringswet is niet het symbool van een helder federaal model. Waar eerder een Franstalig afwijzingsfront was om een grondwetsartikel voor herziening vatbaar te maken, willen de Franstaligen nu in de Costa rond de tafel gaan zitten. In het Vlaams regeerakkoord hebben we prioriteiten ingeschreven maar de kar ook niet te vol geladen. De eisen van het Vlaams parlement willen we dan ook in het federaal parlement gaan verdedigen. Dat is juist een trendbreuk met het verleden. Men zag ten tijde van Van den Brande dat de Vlaamse fracties zich opkloften in het Vlaams Parlement en men op federaal vlak iets anders zei. Daarenboven stootte men op een Dehaene die met de eisen geen rekening hield en het Vlaams parlement als een veredeld Davidfonds beschouwde."

"Ik ben tegen het beeld van het rijke Vlaanderen dat Franstalig België uitrookt"

De VLD wil kost wat kost de sereniteit bewaren nu de Franstaligen tot praten bereid zijn. Dewael ziet in dat klimaat slaagkansen voor de Costa: "Het brokde dat uit de Costa komt, kan geïmplementeerd worden. Moureaux (PS), ko-voorzitter samen met Vankrunkelsven (VU), wil resultaat bereiken met de conferentie en niet vier jaar in een soort diepvries zitten. De Costa moet een dynamiek op gang brengen, waardoor de federale regering voorlopig buiten schot blijft. Later kan ze dan wel weer optreden als motor." Dewael wil met dat mechanisme een grotere transparantie: "Voor het publiek zal het beter te vatten zijn. Geen staatsvormingen en akkoorden meer die in kastelen worden bedongen. Toch is de staatshervorming een permanente zorg. Dat het steeds eenvoudige oplossingen zullen zijn, is een illusie."

De minister-president waarschuwt voor een al te enge opstelling: "Ik stel vast dat in het Vlaams parlement meer gepraat wordt over de bevoegdheden die men niet heeft dan over degene die men wel heeft. Gesprekken over bijkomende bevoegdheden mogen niet dominant worden in het politieke discours. Het communautaire wordt door de oppositie vaak gebruikt om het de Vlaamse regering moeilijk te maken op federaal niveau. Men controleert dan de verkeerde regering."

Strop

Premier Dehaene is in de vorige legislatuur in het Overlegcomité tussen de staat, de gemeenschappen en de gewesten niet tot een akkoord kunnen komen over de financiering van de deelgebieden, en heeft het dossier doorgeschoven. Het Sint-Elooisakkoord heeft gezorgd voor een deblokering van dossiers die vastzaten: verdeling van de onderwijsmiddelen tussen het Vlaamse en Franstalige onderwijs, verhoging en andere verdeling van de middelen voor buitenlandse studenten, trekkingsrechten voor werkgelegenheidsprogramma's in de drie gewesten en afciementen of belastingverlaging die de Vlaamse regering in 2000 voor 3,2 miljard wil doorvoeren.

De eigen fiscaliteit van Vlaanderen is beperkt in vergelijking met andere federale

staten. De gemeenschappen en gewesten worden voor negentig procent gedoteerd. Dat zorgt voor een dotatie- of konsumptiefederalisme. "De behoefte ontstaat dan om dat geld uit te geven, zonder dat er een link is tussen ontvangsten en uitgaven," zegt Patrick Dewael. "Die dotaties zijn daarenboven niet welvaartsgebonden, wat betekent dat we niet kunnen meegenieten van de economische groei. Via privatisering trachten we geld vrij te maken, naast *zero-base budgetting* (elk artikel van de begroting wordt in vraag gesteld). Op vijf jaar tijd — indien de financieringswet niet wordt aangepast — moet dat tweehonderd miljard extra opbrengen waarvan al honderdvijfenzestig miljard is besteed." Ter vergelijking: de Vlaamse begroting belooft zeshonderd miljard.

"De Franstaligen reageren vanuit een economische realiteit. Men zit er dan ook met hoge werkloosheidspercentages. Men zal niet praten met ons om te zeggen: "Doe maar, splits de sociale zekerheid maar." Dat is een normale reactie. Je gaat jezelf toch niet de das omdoen. Welke partner komt trouwens met je praten als hij niet meer wil. Ik ben tegen het beeld van het rijke Vlaanderen dat Franstalig België uitrookt of een strop rond de nek legt." Dewael benadrukt nogmaals de beperktheid van het akkoord over de financiering: "Het Sint-Elooisakkoord is per definitie tijdelijk. Binnen de anderhalf à twee jaar moet er toch een fundamenteel akkoord komen. De onderwijsfinanciering is een nijpend dossier, ook voor Vlaanderen. Het niet-welvaartsvast zijn van de dotaties die de deelgebieden ontvangen, zorgt voor problemen. Stel dat er eenmalig een indexesprong in de lonen van leerkrachten wordt doorgevoerd. Dan kost die operatie al meteen drie à vier miljard."

Plezier

"Ik sta achter een herziening van de financieringswet, maar met de nodige ingebouwde solidariteit. Daarbij moet het principe van *Finanzausgleich* in acht genomen worden: er moet solidariteit tussen de regio's zijn, maar het is niet de bedoeling jezelf daardoor meer te gaan verarmen. Er moet een einde zijn aan het plezier."

Het akkoord heeft een opening gemaakt. Dewael hekelt de tijdsdruk die de Volksunie wilde opleggen: "De VU heeft het Sint-Elooisakkoord mee goedgekeurd, met inbegrip van het financiële luik. Het Vlaams parlement is een legislatuurparlement en kan niet vroegtijdig ontbonden worden. Men moet dus op één lijn blijven. Als men een begroting als coalitiepartner niet wilde goedkeuren, heb ik dat nooit geduld. Dat is trouwens een daad van wantrouwen. De ganse Vlaamse regering heeft ingestemd met het Sint-Elooisakkoord. Ik wil niet de CVP'er gaan uithangen: de ene dag zeggen "Okke" aan de Franstaligen en de andere dag: "Neen, het gaat niet."

Om de communautaire vrede te bewaren heeft men op Vlaams niveau afgelopen week een akkoord kunnen sluiten waar ook het partijbestuur en de partijraad van de Volksunie het mee eens konden zijn. Dewael: "De partijvoorzitters van de Vlaamse regeringspartijen — Karel De Gucht (VLD), Patrick Janssens (SP), Jos Geysels (Agalev), Patrik Vankrunkelsven (VU) — hebben hun woord gegeven om een blok te vormen en uit één mond te spreken op federaal niveau. We werken een goed Vlaams standpunt uit dat we dan schouder aan schouder verdedigen."

De VLD stond voor de verkiezingen bekend als een partij die Vlaamsgezind was. Heeft haar regeringsdeelname hier verandering in gebracht? "Neen, we stappen niet af van onze vroegere eisen en communautaire standpunten. We willen daarentegen geen confrontatie meer om de confrontatie, maar een sfeer van sereniteit," aldus minister-president Patrick Dewael.

Stijn Bovy

(foto's Pieter Van der Aa)

Philipssite wordt nieuw centrum van Leuven

Wie al eens langs de Parkpoort gepasseerd is, kent hem zeker: de Philipstoren. De stad Leuven, die sinds 1995 eigenaar is van het ganse Philipsterrein, heeft grootse plannen voor deze mastodont. Op 16 december stelde een trose burgemeester Tobback die voor op een algemene infovergadering.

In 1927 vestigde Philips in Leuven zijn eerste filiaal van heel België. Jarenlang was Philips een belangrijke werkgever voor de regio. Vanaf 1976 is men de activiteit echter stilaan beginnen afbouwen, wat resulteerde in de uiteindelijke sluiting van de fabriek. In 1995 kocht de stad Leuven voor 199 miljoen het volledige terrein op met de bedoeling er alle stadsdiensten onder te brengen. Dit plan is ondertussen afgevoerd. In plaats daarvan wordt er een volledig nieuw complex aangelegd dat moet zorgen voor het behoud en de groei van de tewerkstelling in Leuven.

Schouwen

De meeste gebouwen die er nu staan, worden afgebroken. In januari 2000 gaat men van start met de bouw van nieuwe buildings. Alleen het torengebouw blijft; hierin worden de diensten van de federale ministeries ondergebracht. Op de plaats waar nu de Philipswinkel ligt, komt de nieuwe thuis voor de Leuvense politie en rijkswacht en de nieuwe Post. Aan de kant van de Geldenaaksebaan wordt een kantorencomplex opgetrokken waarin een aantal bedrijven zich zullen vestigen. Het betreft voornamelijk softwarebedrijven dus de buurt hoeft zich geen zorgen te maken over rokende schouwen. In het midden van de site komt een gigantische sporthal, voorzien van een grote zaal voor balsporten en een zwembadgedeelte met een vijftiengmeterbad, een instructiebad en een subtroopisch recreatiebad. Verder zijn er nog plannen voor een kinderdagverblijf en een betalende ondergrondse parking met ongeveer twaalfduizend parkeerplaatsen. Het geheel zal ook voorzien worden van een streepje groen door de aanleg van een groot openbaar park. Het prijskaartje van dit project bedraagt drie miljard frank, waarvan de stad Leuven er achthonderd miljoen zal betalen. De rest van het geld komt van de federale regering en van een privee-investerder.

File

Niet iedereen reageert even entoesiast op de plannen van het stadsbestuur. Om te beginnen zijn er volgens sommigen op stedenbouwkundig gebied een aantal serieuze fouten gemaakt. Zo is de plaatsing van het sportcomplex in het midden van het terrein vrij ongelukkig. Op die manier zal het uitzicht over de site immers langs alle kanten belemmerd worden. Ook de aanleg van het park had beter gekund. Het is voor de bomen veel beter om in volle grond te staan, en niet op het dak van de ondergrondse parking, zoals nu het geval is.

Een tweede probleem is dat het nieuwe complex een enorme verkeersoverlast zal teweeg brengen. De grote toegang tot de site zal, net als nu, in de Nieuwe Kerkhofdreef liggen. De buurtbewoners vrezen dat er hierdoor veel sluipverkeer door de wijken zal trekken, omdat veel automobilisten die naar de Naamsepoort moeten geen omweg via de Tiensepoort willen maken. Een mogelijke oplossing hiervoor is om de grote ingang aan de kant van de ring te leggen. Maar dan zou het stuk tussen de Parkpoort en de Tiensepoort nog meer overbelast worden en tijdens het spitsuur rijst het fileprobleem daar nu al de pan uit. Men maakt zich ook zorgen over de veiligheid van de zwakke weggebruikers.

Om dit op te lossen werkt de stad momenteel plannen uit voor een fietsers- en voetgangerstunnel. Tenslotte zijn de omwonenden bang dat veel mensen hun auto in de woonwijken gaan parkeren in plaats van op de betalende parking, waardoor zij zelf hun auto niet meer kwijt raken.

Kompetitie

Dan is er nog de discussie over het zwembad. De professionele sportclubs van Leuven willen een vijftiengmeterbad om te trainen voor competities. Zij hadden gevraagd om in de nieuwe sporthal zo'n bad te voorzien. De stad Leuven kan dit echter zelf niet betalen en ook de zoektocht naar financierders uit de privésector leverde niets op. Als compromis blijft zwembad Het Celestijntje in Heverlee open en zal het uitsluitend voorbehouden worden voor sportclubs en scholen. Het zwembad op het

Hogeschoolplein gaat dicht omdat het niet meer aan de Vlaernorm voldoet zodat alle vrijetijdswemmers zich naar de Parkpoort moeten begeven. De sportclubs zijn niet tevreden met deze oplossing. Het Celestijntje is naar hun mening veel te klein om iedereen fatsoenlijk te laten trainen. Ook het argument dat de stad de financiële middelen niet heeft, wimpelen ze af. Volgens hen zal het prijskaartje van het

zwembad zoals het nu gepland is, zeker zo hoog zijn als dat voor een vijftiengmeterbad. Het stadsbestuur bleek niet bereid de discussie opnieuw te openen.

Heidi Van Hout

Voor meer info over de Philipssite kan u zich altijd wenden tot de infodienst van de stad Leuven: 016/21.17.74. De makettes van de site zijn nog tot 9 januari te bezichtigen in de Philipswinkel.

(foto Joost Helsen)

De impact van het Internet op de economie

Economie krijgt @penstaartje

Bij het in kaart brengen van de relatie tussen Internet en economie treden twee thema's onmiddellijk op de voorgrond. Vooreerst wordt onze aandacht gericht op de e-commerce of Interneteconomie op zich. Daarnaast komt de vraag aan bod welke invloed het Internet op de economie in het algemeen teweeg brengt.

Binnen de e-commerce kunnen we volgens Koen Mortelmans van Impact vier stappen onderscheiden. De eerste stap — *on line presence* — bestaat erin dat een bedrijf op het Internet aanwezig is via een eigen website, die als marketing instrument gebruikt wordt. Op het *on line business*-niveau linkt de onderneming haar informatiekasysteem aan het Internet. Zo kunnen catalogi opgevraagd en bestellingen geplaatst worden. De levering en betaling gebeuren nog op de klassieke manier. Nog een stap verder komen we bij de *advanced on line business*, waarbij bestelling en betaling van de goederen volledig op line gebeurt. Op dit niveau wordt het belangrijk om het betalingssysteem voldoende te beveiligen. Hiervoor bestaan al verschillende middelen zoals encryptie, de smartcard en de smartpen. Binnen het *full electronic commerce*-niveau tenslotte gebeurt alles op line. Dit domein omvat enkel goederen die zich bevinden op elektronische dragers zoals muziek en software.

Steeds meer ondernemingen zetten de stap naar e-commerce. Het is evident dat deze verschuiving een enorme weerslag heeft op de traditionele economie. Volgens John Chambers, afgevaardigd bestuurder van Cisco, speelt dit in op de netwerk-economie. Hij meent dat Internet zowat heel het dagelijks leven zal veranderen, net als de Franse Revolutie indertijd. Binnen de

informatiekasector zelf brengt Internet ook een paradigmaverschuiving teweeg. Waar vroeger investeringen in informatika als een gok of een overbodige luxe beschouwd werden, biedt informatika en aanwezigheid op Internet vandaag naast een verhoging van de produktiviteit een algemeen concurrentieel voordeel. Chambers besluit dat sukses in de toekomst zal afhangen van drie factoren: de mate waarin men Internettoepassingen hanteert, de evolutie van de zakelijke activiteiten en scholing.

Piranha

Niet alleen de consumentenmarkt maar ook de *business-to-business*-markt is gevoelig voor de effecten van de e-commerce. Dit brengt ons terug bij de netwerk-economie. Bedrijven kunnen via Internet sneller inspelen op elkaars behoeften en eenvoudiger taken uitbesteden aan specialisten. Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van een onlineboekenwinkel. Om zo'n winkel te laten draaien doet men een beroep op verschillende andere bedrijven. Een provider host de winkel, de site wordt onderhouden door een webdesign bedrijf, voor de financiële verrichtingen worden beveiligingsbedrijven en banken ingeschakeld en de produkten worden geleverd via de post of gespecialiseerde diensten. Dit vormt het onderwerp van het boek *De piranha-economie* van Stefan Verkerk en John Caspers. Soms ontstaan er netwerken op impliciete wijze of voor één enkele transactie: de gelegenheidsnetwerken of ad hoc-netwerken. Zo kan een website waarop auto's verkocht worden links bevatten naar verzekeringmaatschappijen of financiële instellingen die voor een lening zorgen. Het is dan aan de klant om een deel van het netwerk zelf samen te stellen.

De kerstperiode is ideaal om de mogelijkheden en grenzen van de e-commerce te testen. Men heeft in de Verenigde Staten twee vragen onderzocht: zal de consument om de drukke winkelstraten te vermijden de voorkeur geven aan onlinebestellingen, en zullen de elektronische winkels de vraag dan kunnen slikken? De eerste vraag werd alvast positief beantwoord. Tijdens de afgelopen dagen bleek e-commerce een ware doorbraak te maken in Amerika. Het resultaat van de tweede vraag is echter negatief. Veel online winkels kunnen de bestellingen niet verwerken en de webserver draaien te traag door het grote verkeer, waardoor er virtuele wachtrijen ontstaan. Voor de e-commerce op zich is dit nefast: de kans is groot dat klanten hun vertrouwen in dit nieuwe medium gaan verliezen.

Darwin

Deze nieuwe vorm van zakendoen is niet zonder gevolgen voor de traditionele economie. Transakties worden sneller afgehandeld, er ontstaat vraag naar meer informatie, klassieke jobs sterven langzaam uit. Vormt e-commerce een bedreiging voor de kleine winkels die de stap naar het Internet niet zetten? Voorlopig hoeven ze zich geen zorgen te maken. De winkelstraten zullen nog niet onmiddellijk verdwijnen. E-commerce zal waarschijnlijk in eerste instantie gebruikt worden om gespecialiseerde goederen aan de man te brengen die niet verkrijgbaar zijn in de normale winkels. De wetten van Darwin zullen uitwijzen of de economie haar apenstaartje zal behouden.

Sam Algoet

Bronnen: Telenet-nieuwsbrief, Computable online-archief, Tijdnet-cd, Impact

"Ik ben toch geen Dutroux"

Er loopt heel wat spaak tussen hulpverlening en justitie bij de begeleiding van seksuele delinquenten. Gebrek aan middelen maakt een adequate behandeling bijna onmogelijk. Volgens psychiater Van de Putte en psycholoog Vanhoeck gooit dit wanbeleid gevaarlijke seksuele delinquenten zonder behandeling de straat op.

Forensische hulpverlening is dat deel van de hulpverlening dat zich bezighoudt met delinquenten, mensen die strafbaar gedrag stellen. Dokter Van de Putte is psychiater en licentiaat familiale en seksuologische wetenschappen, afgestudeerd aan de KU Leuven. Momenteel werkt hij met seksuele delinquenten op een gesloten residentiële afdeling van een algemeen psychiatrisch ziekenhuis. Deze afdeling werd opgericht in 1993. Kris Vanhoeck is psycholoog, afgestudeerd aan de KU Leuven en hij is sinds 1990 werkzaam met seksuele delinquenten op een ambulante dienst voor daderhulp, een dienst dus waarbij de patiënt in zijn eigen woonomgeving kan blijven.

Veto: Hoe selecteert men tussen degenen die een behandeling krijgen en degenen die niet behandeld worden?

Kris Vanhoeck: «Op mijn werkdienst, die ambulante is, is het zo dat wij mensen moeten selecteren die we met een gerust hart naar huis kunnen laten gaan. Mensen met een akueel recidivegevaar kunnen we niet aannemen. Maar er zijn er ook die zelf verkiezen niet behandeld te worden.»

Dirk Van de Putte: «Dat is iets wat je geval per geval bekijkt. We kregen in ons ziekenhuis ooit eens een man binnen die overall, van in zijn koffers tot in zijn kleren, foto'tjes van kleine jongens had verstopt. Zo iemand kan je 's avonds niet naar huis laten gaan. Andere pedofielen kunnen perfect ambulante behandeld worden.»

«Algemeen kunnen we de daders indelen in low-, medium- en high-security vereisende groepen. In een ideaal systeem is er voor elk van deze gevaarlijkheidsgraden een aangepast systeem van inrichtingen. In Nederland is dat bijvoorbeeld zo. High-securitypatiënten gaan daar naar zeer zwaar beveiligde instellingen, speciaal op hun behandeling gericht. In België bestaat er niet één zo'n inrichting. Zij kunnen niet behandeld worden en worden bijgevolg ook niet behandeld. Dat is gewoonweg schandalig.»

Veto: De gevaarlijkste seksuele delinquenten gaan dus de gevangenis in en worden onbehandeld weer vrijgelaten?

Van de Putte: «Justitie heeft in België wel eens de gewoonte om zulke mensen ontoerekeningsvatbaar te verklaren. Als een samenleving zoiets doet, mag je verwachten dat ze ook de humanistische plicht heeft ofwel te behandelen ofwel — als dat niet lukt — in een verzorging te voorzien. Dat

gebeurt niet in België. Een derde van de daders die een behandeling nodig hebben, zitten in de gevangenis. Dat zijn de maximum-security's.»

Veto: Hoe staan jullie tegenover het begrip ontoerekeningsvatbaarheid?

Van de Putte: «Voor ons is dat een juridische fictie. Binnen het psychopathologisch model bestaat het begrip verantwoordelijkheid niet. Wij bestempelen een persoon nooit als zodanig. Wij vertrekken juist van de gedachte dat de mens in staat is tot verantwoordelijkheid en op grond van die verantwoordelijkheid tot gedragsverandering in staat is.»

Van de Putte: «Voor niet-gemotiveerde patiënten moet de hulpverlener extra op zijn hoede zijn. Stel dat je te doen hebt met een ja-knikker die het er alleen om te doen is zo vlug mogelijk 'gezond' te worden verklaard, maar alleen met de ambitie om weer zijn normale gangetje te kunnen gaan, dan moet je weigeren die persoon te behandelen. Gelukkig kan je zulke personen gemakkelijk herkennen. Van een niet-gemotiveerd persoon een gemotiveerd persoon maken is een zeer zware taak. In België hebben we daar de middelen spijtig genoeg niet voor.»

(foto Nathalie Van Leuven)

Veto: Hoe zit het in het algemeen met de Belgische forensische behandelingscentra?

Vanhoeck: «Voor een goede structuur moeten we naar het buitenland. In België is er vooral een groot plaatsgebrek. Eigenlijk zijn er pas sinds de jaren negentig speciale centra opgericht in België. In het totaal gaat het om een schamele vijftig bedden wat betreft residentiële behandelingen en dat in 'het land van de pedofielen'. Dat is dus voor de medium-securitypatiënten. Wat betreft de ambulante verzorging (low-security) is er gelukkig een betere opvang mogelijk. Zoals gezegd is er voor de ergste categorie van daders gewoonweg geen plaats.»

Strafkomponent

Veto: Dient opname in een instelling te gebeuren als straf of als een alternatief voor de straf?

Vanhoeck: «Ik denk geen van beide. In het ideale geval moet er een strafkomponent zijn. Therapie komt daarna. Persoonlijk heb ik er altijd voor gevochten dat ik het ziekenhuis niet moest ombouwen tot gevangenis. Wij eisen van justitie dan ook dat, eenmaal wij onze behandeling als voltooid zien, onze patiënten naar de samenleving mogen terugkeren.»

Van de Putte: «Ik wil daar zelfs niet op antwoorden. Ik ben een arts, ik behandel patiënten. De rest is mijn zaak niet.»

Veto: Hoe behandelen jullie daders die niet gemotiveerd zijn om hun gedrag aan te passen?

Veto: Jullie kunnen dus weigeren patiënten te behandelen?

Van de Putte: «Ja, en dat moet ook vind ik. De hulpverlener moet altijd het laatste woord hebben. Als iemand bijvoorbeeld zulke erge misdaden gesteld heeft zodat de hulpverlener daar moreel echt niet mee overweg kan, moet hij het recht hebben de behandeling te weigeren. Wij zijn tenslotte ook maar mensen.»

Veto: Stel dat een patiënt delikten opbiecht tijdens de therapie.

Vanhoeck: «Wij maken toepassing van de regel van het informed consent. Met elke nieuwe patiënt sluiten wij een toetredingsovereenkomst. Daarin staat beschreven wat er gebeurt in het geval nieuwe delikten aan het licht komen. Misdrijven gepleegd voor de therapie begon, vallen onder ons beroepsgeheim. Als er misdrijven gepleegd worden tijdens de behandeling houden we ons het recht voor er mee te doen wat ons het meest geschikt lijkt.»

Van de Putte: «Ook wij zijn van oordeel dat wat zich voor de therapie afspeelde de zaak van justitie is. Indien er daarna delikten gepleegd worden of dreigen gepleegd te worden, hebben wij een meldingsplicht.»

«Soms staan we wel voor probleem-situaties. Zo kregen we van een maatschappelijk assistent van de politie ooit iemand doorverwezen als zijnde een sukkelaar die zich soms eens bezield hield met kindjes in het park aan te spreken, zonder veel erg. Al

gaw bleek het om een echte borderline-gestoorde te gaan die ons opbiechte dat hij ooit eens erin geslaagd was seks te hebben met twee kleine jongetjes waarbij hij een drang kreeg om een van de jongetjes te wurgen. De patiënt heeft ons toen gelukkig verlost uit dat dilemma door het zelf te gaan melden bij de politie. Daarvoor moet je natuurlijk ook borderline zijn. De politie geloofde hem toen niet direct omdat hij gestoord was, maar hij bleek echt die misdrijven te hebben gepleegd.»

Veto: Luistert justitie genoeg naar de genuanceerde meningen van psychiaters en psychologen? De maatschappij schijnt meer en meer duidelijke, rechtlijnige oplossingen te verlangen.

Vanhoeck: «We mogen zeker ons zegje doen. Maar het is wel problematisch dat er meer en meer kant-en-klare oplossingen van ons verwacht worden. Het is van belang dat we onze genuanceerde mening mogen zeggen, zoiets bestaat het gevaar dat men steeds het zekere voor het onzekere gaat nemen en men de mensen geen kansen op herstel gaat geven.»

Van de Putte: «Leren gaat altijd gepaard met mislukken. Het is inderdaad zo in onze maatschappij dat er meer en meer een klimaat heerst dat falen verbiedt. Officieel tekenen we met justitie nog altijd een prestatieverbintenis. Dat wil zeggen dat we ons best moeten doen maar geen resultaat moeten garanderen.»

Vanhoeck: «Ik ken een geval waar een goeie therapeut door justitie zwaar op de rooster werd gelegd toen een van zijn patiënten hervallen was. Op die manier worden hulpverleners natuurlijk afgeschrikt, met alle gevolgen vandien. Justitie kan niet tegen twijfel. Voor ons heeft het recht altijd iets onmenselijks.»

Veto: Sinds de affaire Dutroux is er een ware maatschappelijke haat ontstaan tegen seksuele delinquenten. Is dat een nieuw gegeven of was die affaire slechts een katalysator van een reeds langer bestaande nieuwe focus op dergelijke misdrijven?

Vanhoeck: «Hoe graag Dutroux ook de verantwoordelijkheid hiervoor op zich genomen zal hebben, we moeten vaststellen dat die trend zich al een tijdje aan het doorzetten was. In feite is het een wereldwijd fenomeen. Het recht op fysieke integriteit heeft de laatste decennia een veel hogere plaats ingenomen in de samenleving.»

Van de Putte: «België heeft al dergelijke zeer ernstige zaken gekend die nooit zoveel in de media zijn gekomen, gewoon omdat het maatschappelijke klimaat toen anders was. Zo was er in de jaren zestig in Wallonië ook een zeer sadistische moord op drie kindertjes. Die moord heeft nooit in die mate de media gehaald.»

"Justitie kan niet tegen twijfel. Voor ons heeft het recht altijd iets onmenselijks"

Veto: Die maatschappelijke sfeer moet de hulpverleners ongetwijfeld onder grote druk zetten?

Vanhoeck: «Na een nieuw schandaal krijgen we vaak enkele scheldbrieven, maar voor de rest denk ik dat de maatschappij toch aanvoelt dat wij nodig zijn.»

Van de Putte: «Toch heb ik de indruk dat wij sinds 1996 meer onder druk staan. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat er veel nieuwe hulpverleners zijn die snel afhaken. Maar ook ik, die al enige ervaring heb, doe deze job niet voltdijs. Het werk is psychologisch zeer belastend. Eigenlijk is het ook niks voor mensen die pas afgestudeerd zijn. Seksuele delinquenten behandelen vergt veel ervaring en is eigenlijk een uitdaging.»

Vanhoeck: «Ook de daders zijn sinds de Dutroux-affaire moeilijker te behandelen. Ze zijn defensiever geworden.»

Veto: Men zou nochtans het omgekeerde verwachten. Door een groter schuldgevoel zijn zij misschien meer geneigd om geholpen te worden?

Vanhoeck: «Helemaal niet. Intendeel, die

vervolg op p. 9

Pumpkin Records

Tiensestraat 205
3000 Leuven
Tel 016/20 44 85 Fax
Open 13u00 - 18u30
Gesloten zon. - en Donderdag

IMPORT-SPECIAALZAAK
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN

vervolg van p. 8

mensen hebben het nu zeer moeilijk om toe te geven dat ze pedofiel zijn. Ze stellen zichzelf nu op als slachtoffers van een maatschappelijke hetze.»

Van de Putte: «Zo zie je dat angst en repressie kontraproduktief werken. "Ik ben toch geen Dutroux", zeggen de daders angstig. Alle daders kruipen in hun schulp bij de gedachte vergeleken te worden met een moordenaar.»

Politie

Veto: *Dragen de media hier het grootste deel van de schuld?*

Van de Putte: «De media storten zich als wolveren op die maatschappelijke onrust. Zij weten maar al te goed dat mensen geen kranten kopen voor het politieke nieuws maar voor de moorden en de sport. De moordpagina's van wat ik moederbladen noem, worden nu deels gevuld met nieuws over pedofielen en het liefst nog over paters of schoolmeesters. De politiek en de justitie voelen dat ze kunnen skoren met die zaken en zo wordt het vuurtje warm gehouden.»

Vanhoeck: «Ook de politie gaat nu veel hardere verhoortechnieken toepassen op seksuele delinquenten. Mensen worden zo onder druk gezet dat ze bekennissen doen waarvan de waarde achteraf makkelijk in twijfel kan getrokken worden.»

Van de Putte: «De media zijn zelf soms schizofreen. Op de eerste bladzijde wordt schande gesproken over een pedofiel en op de laatste bladzijde staan adressen van callgirls, waarbij men zeker niet nagaat hoe oud die meisjes zijn of hoe ze hier in België zijn beland. Maar ja, de mens is een vat vol tegenstrijdigheden.»

Veto: *Hoe willen jullie overkomen bij de buitenwereld?*

Van de Putte: «Het is niet mijn taak een indruk te wekken naar de buitenwereld. Ik heb als taak een goede arts en hulpverlener te zijn. Bovendien heb ik niet altijd goed nieuws te vertellen. Geen dokter kan absolute zekerheid geven. We kunnen het herhalingsmoment op dit moment met de helft verkleinen. De mensen kijken soms meer naar die andere helft.»

Veto: *Hoe zit het met opleiding en onderzoek in de sektor?*

Vanhoeck: «Er is eigenlijk geen opleiding in Vlaanderen wat betreft forensische psychologie. Wetenschappelijk onderzoek wordt vooral in het buitenland gedaan. Er zal wel een postgraduaatskursus komen, ingericht door de universiteiten van Leuven, Antwerpen, Gent en de VUB. Het moet een tweejaarlijkse cursus forensische psychologie en psychiatrie worden. Nog beter zou zijn dat er in de basisopleiding al enige aandacht aan het forensische werk wordt besteedt.»

Van de Putte: «Voor wetenschappelijk onderzoek zijn er in België geen middelen. In Nederland zit in ieder psychiatrisch ziekenhuis een onderzoeker, daar kunnen wij in België alleen maar van dromen.»

Kathleen Raskin
Nikolas Cloet

Evoluties binnen beleid en behandeling van seksuele delinquentie

Wie is pedofiel?

Over wat seksuele delinquentie eigenlijk is en hoe het behandeld dient te worden, lopen de meningen sterk uiteen. Van chemische kastratie tot terugvalpreventie, de Belgische overheid slaagt er niet in een eenduidig beleid uit te tekenen.

Pedofielen krijgen in de media geen genade. De wetgever en de rechter staan dan voor de moeilijke taak een gepaste sanctie op te leggen. Zij laten zich vaak verleiden tot het opleggen van een gevangenisstraf. In ons land is er trouwens maar een beperkt aanbod in behandeling, in tegenstelling tot Nederland bijvoorbeeld waar internering in aangepaste residenties veel vaker gebeurt. In Nederland is de liprijns per patiënt — de prijs voor alle zorgen die de patiënt krijgt zoals personeelskosten, infrastructuur, voeding — 20.000 frank; in België bedraagt die 4000 frank. Een goed uitgebouwd behandelingsbeleid kost dus veel geld. Dat geldt is er niet in België.

Schoentje

Het rapport van de commissie-Dutroux wijdt verschillende paragrafen aan de verbetering van de positie van de slachtoffers van seksuele delinquenten en aan de harde aanpak van de georganiseerde seksmisdaad, maar rept met geen woord over de individuele daders van seksuele delicten. Voor de slachtoffers een goede zaak, maar op die manier wordt wel niet vermeden dat er

slachtoffers

nen leggen dient natuurlijk eerst de vraag gesteld naar de aard van het gedrag van de seksuele delinquent. Daar knelt precies het schoentje. Er zijn immers ten dele voorbijgestreefde visies op seksuele delinquentie. Is de seksuele delinquent een ziek, gestoord persoon die zijn gevoelens niet onder controle heeft, of is hij daarentegen een misdadiger die maar al te goed weet wat hij doet? In het eerste geval is hij niet strafbaar omdat aangenomen kan worden dat een ziek persoon niet ten volle de verantwoordelijkheid voor zijn daden kan nemen. Het veronderstellen van een ziekte betekent ook dat er genezing mogelijk is. Als dat niet lukt, kan hij eventueel in een instelling opgesloten worden. In plaats van genezing is dan verzorging het haalbare doel. Ziet men anderzijds de seksuele delinquent als iemand die ten volle beseft wat hij aanricht, dan moet hij gewoon gestraft worden zoals elke andere plegger van misdrijven.

Vanuit de ziekte-visie lijden de betrokken personen aan parafilie. Parafilie betekent dat men een abnormale seksuele fixatie kent. De term 'ziekte' is dan ook wellicht niet korrekt. Naast de abnormale seksuele fixatie kan de persoon op andere gebieden maatschappelijk aangepast functioneren. Wat abnormaal is, wordt natuurlijk voor een stuk cultureel bepaald — zo werd homofilie tot laat in deze eeuw tot de parafilie gerekend — maar dat neemt niet weg dat men in grote lijnen de verschillende parafiliën kan afbakenen. Net het overschrijden van de door de eigen cultuur opgelegde verboden maakt een seksueel gedrag tot parafilie. De bekendste vormen zijn exhibitionalisme, voyeurisme, fetisjisme, sadomasochisme en pedofilie. Bovendien zijn deze parafiliën zelf meestal het gevolg van een of ander trauma. De menselijke seksualiteitsbeleving is erg variabel en het abnormale van parafiliën ligt in de individuele fixatie op een bepaalde vorm van seksualiteit. Elk geval van parafilie heeft dan ook zijn uniek karakter.

Parafilie

Volgens een andere visie is een crimineel opzet, los van de 'ziekelijke' neiging, nodig om van echte delinquentie te kunnen spreken. Geneeskundigen en hulpverleners menen dat de daders van zedenmisdrijven wel degelijk verantwoordelijk gesteld moeten kunnen worden voor hun daden.

In de wetenschap is er nog lang geen duidelijkheid over hoe men seksuele delinquenten moet aanpakken. De piste die genezing mogelijk acht, is wel grotendeels verlaten. Klassieke therapieën zoals psycho-analyse bleken niet te werken. De daders hebben vaak een te geringe gemotiveerdheid voor een normale behandeling die erop gericht is de persoonlijkheid te veranderen. Anderzijds brengt alleen maar een gevangenisstraf de meeste daders ook niet tot inkeer.

Tegenwoordig wordt er meer heil verwacht van gedragstherapie, wat wel eens omschreven wordt als "no cure but control". Men verwacht dus niet dat de dader van zijn parafilie verlost raakt, wel dat hij niet meer overgaat tot strafbaar gedrag. Indien de dader op voorhand de gedragingen en gedachten leert herkennen die bij hem persoonlijk leiden tot het plegen van seksuele delicten, en hij vervolgens leert hoe adequaat in te grijpen, dan daalt het risico op herval.

In België proberen hulpverleners de daders op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Als het lukt om de dader in te laten zien dat hij zijn gedrag moet en kan veranderen, gaat men een behandeling geven die erop gericht is dat de dader in het vervolg zichzelf kan bedwingen. Deze methode wordt terugvalpreventie genoemd.

Gedragverandering is niet de enige doelstelling. Vaak liggen in de leefsituatie ook factoren die een rol hebben gespeeld in het plegen van seksuele delicten. Familie en vrienden kunnen een externe controle betekenen voor de seksuele delinquent. De werkzaamheid van deze methode hangt af van de bereidwilligheid van de dader. De motivatie tot verandering aanwakken is vaak de eerste stap in de behandeling. Maar hier hebben velen hun vragen bij. Ook met deze behandeling wordt veel recidive vastgesteld, zodat sommigen beweren dat de naam terugvalbeperking al meer dan adequaat genoeg zou zijn.

De behandeling van de doorsnee individuele dader levert wel niet het prestige op dat het oprollen van een pedofielen netwerk betekent, maar zou de slachtofferratio op realistische wijze doen dalen.

In onze kantonen wordt geen heil verwacht van methodes die volledig berusten op sociale dwang, al zou dit de zaken voor justitie vergemakkelijken. Een gevangenisstraf gekombineerd met een korte behandeling zou seksuele daders voorgoed genezen. In Noord-Amerika kiest men wel voor een drastische aanpak: elektroshock-averisbehandelingen of chemische kastratie. Uit onderzoek is gebleken dat dergelijke methodes slechte resultaten opleveren op elk domein en dus niet specifiek bij seksuele delinquenten.

Naast een veranderde kijk op seksueel delinquenten wat betreft de behandeling zijn er ook beleidshervormingen merkbaar vanuit justitie. De minister neemt niet langer de verantwoordelijkheid op zich voor de vrijlating. De commissies voor voorwaardelijke invrijheidstelling beslissen hierover. Aan het hoofd van zo'n commissie staat een magistrat en zowel de advocaten, de slachtoffers als de hulpverleners worden gehoord. Daardoor komt de invulling van de straf los te staan van de veroordeling. Bij de strafuitvoering is er meer manoeuvreerruimte voor een adequate, geïndividualiseerde aanpak.

Een knelpunt binnen de samenwerking tussen hulpverlening en justitie blijft de informatiedoorstroming. Hulpverleners zitten met hun beroepsgeheim en hoe dit te interpreteren in de vaak complexe situaties die zich stellen bij seksuele delinquenten. Anderzijds krijgen zij officieel geen inzage in het dossier van hun patiënten. Vaak ligt in de aard van de feiten waardevolle informatie voor de behandeling. De patiënten zelf kunnen hun dossier laten inkijken door hun advocaat, maar de prijs van de kopieën (dertig frank per stuk) maakt dat dit inzagerecht beperkt wordt ingeroepen.

Nikolas Cloet
Kathleen Raskin

vallen. De behandeling van de doorsnee individuele dader levert wel niet het prestige op dat het oprollen van een pedofielen netwerk betekent, maar zou de slachtofferratio op realistische wijze doen dalen.

Om een aangepaste sanctie op te kun-

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR
met of zonder D.J.
KARAOKE (5000 BEF)

016/201.301

(advertentie)

Redenen genoeg om te blijven plakken op Kura's Fakbarrally. Wie niet horen wil ... (foto Steven Van den Eede)

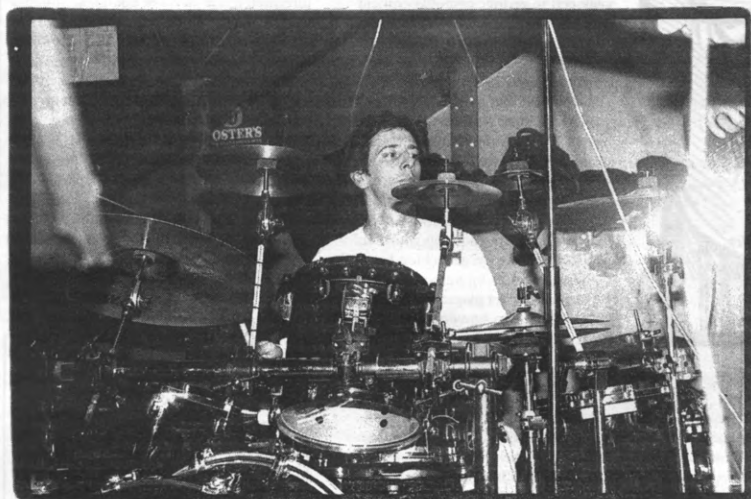
In de wandelgangen van Politika: "Dit lijkt wel fel op de Scabs, vindt ge niet?" (foto Steven Van den Eede)

Guy Swinnen, ga binnen. Swinnen is net als God "een mooie jongen met fijn borsthaar. De liedjes zijn eenvoudig en toch authentiek. Zijn haar is wel slecht geknipt en het maakt een ongewassen indruk. Vroeger was het beter." (foto Steven Van den Eede)

Fakbarrally '99

Het was vroeg en nog koud in de boerenbar. Toch weerklonk al een funky Papa Was a Rolling Stone. Dochter van de burens verging het wegens examens ietwat minder rock'n roll. (foto Steven Van den Eede)

Met "Ik wil meer", riep de geletterde puriteinse gemeente Fence opnieuw op het podium van de L&W-fak. De leden van de band waren achteraf nauwelijks voor commentaar bereikbaar. Gitarist Niels wist nog iets over een glimlach te wauwelen, maar liet tot besluit toch drie stevige boeren. (foto Joost Helsen)

De vloek van paus Gregorius

Rond de zogenaamde millenniumbom is de afgelopen maanden een enorme hype gekreëerd. Er zijn zelfs zelfmoorden gesignaleerd die zouden zijn ingegeven door angst voor de computerbom. Het millenniumprobleem zou bovendien best wel eens het republikeinse gedachtegoed kunnen aanwakken. Carlos De Backer, professor informatika aan de Antwerpse Ufsia, roept echter op tot kalmte. Nochtans wijst ook hij op het bestaan van enkele onzekere probleemgebieden.

België is een grondwettelijke monarchie. Dat neemt niet weg dat ons land meerdere aanhangers van het republikanisme telt. In België beroepen burgers zich vaak om verschillende redenen op het republikanisme. Het meest voor de hand liggende motief is dat men een grondige hekel heeft aan de Coburgers en hun aangetrouwde dochters. Een andere reden is dat men, los van persoonlijke problemen met de Belgische kroonfamilie, op een abstracte basis een staat met een president verkiest. Nog anderen verwerpen gewoonweg het Belgische staatsbestel. Nu lijkt ook nog een extra reden in de maak, die schijnbaar niets met politiek te maken heeft maar zich voornamelijk richt op het fenomeen tijd. De republikeinse kalender, die in 1792 door de Franse revolutionairen in het leven geroepen werd, is enkele jaren later een stille dood gestorven. Mocht dit niet het geval geweest zijn, dan zaten we nu in het jaar 207 en waren we met zijn allen aan het wachten op het jaar 208. Van een millenniumbug zou er met andere woorden nog lang geen sprake zijn.

Forum

Het lot heeft er echter anders over beslist: de kristelijke tijdrekening die in 1582 definitief door paus Gregorius XIII werd geïnstalleerd, haalde het in het westen van de andere jaartellingen. Deze historische toevaligheid teistert nu al drie jaar de wereldbevolking. De geest van paus Gregorius heeft zich immers vervormd tot de grimmige schim die men doorgaans met de oorlogzuchtige benaming 'millenniumbom' aanduidt. Monarchisten wordt het in deze vredige kerstdagen dus niet gemakkelijk gemaakt. Mensen die de hype rond de millenniumbom verafschuwen, zouden wel eens verstokte republikeinen kunnen worden.

Wie overigens gedacht had dat de millenniumbom zou beperkt blijven tot een potentiële koningskwesie of tot een technisch informatikaprobleem komt bedrogen uit. Het jaar 2000 beroert namelijk de hoogste politieke echelons van ons land. Op 15 december 1998 werd immers op het kabinet van toenmalig premier Jean-Luc Dehaene het Millenniumforum opgericht. Dit forum had als doelstelling om de Belgische bevolking zoveel mogelijk informatie rond de millenniumbug te verschaffen. Het is daar volgens de Antwerpse informatikaprofessor Carlos De Backer, die van bij het begin deel uitmaakte van het forum, ook voor een groot deel in geslaagd. Toch maakt de professor enkele belangrijke randbemerkingen bij het bestaan van het forum: "Het forum heeft op een tipisch Belgische manier gewerkt. Er was één professionele koördinator en de overigen hebben daar eigenlijk als vrijwilliger hun energie ingestoken. In Nederland heeft men in een gelijkaardig forum meer dan vijftig mensen voltijds in dienst genomen. Het Belgische forum heeft bovendien drie maanden stilgelegen na de verkiezingen. Als we niet gereageerd hadden via de pers dan zou er misschien niets meer gebeurd zijn. De verandering van regeringsploeg zorgde ervoor dat alles vertraging opliep. Op het kabinet van de eerste minister werd op een gegeven

moment alleen nog maar gekeken naar de dioksinecrisis."

De overheid lijkt nochtans niets aan het toeval over te laten. In elke gemeente wordt binnenkort een meldingencentrum geïnstalleerd. Daar worden problemen verzameld die uiteindelijk kunnen terechtkomen in het federale krisiscentrum. Het federale niveau staat op zijn beurt in permanent contact met de Verenigde Naties. Internationaal wordt de overgang trouwens in het oog gehouden volgens de tijdzones. De eerste regio die de overgang naar 2000 zal beleven is die van Nieuw-Zeeland. Nieuw-Zeeland heeft elf uren verschil met onze tijdzone. "Die evolutie zal onder andere door Belgacom nauwlettend gevolgd worden," aldus professor De Backer. "Belgacom stuurt rond nieuwjaar een aantal mensen naar Singapore omdat men daar met dezelfde computerinstallaties werkt. Als er in Singapore iets gebeurt, zal Belgacom maat-

nen stoppen. Een laatste probleem is dat sommige computerklokken de eigenaardige vertonen om te versnellen. Ook dat kan een effect hebben op medische apparatuur: een toestel dat vijf uur moet werken, werkt dan misschien maar twee uur.

De oorzaak van het werken met twee posities ligt in ruimtebesparing. Op het einde van de jaren zeventig was de opslagcapaciteit van een computerdisk zeer beperkt. Zo hadden de universitaire reken centra in die tijd nog reusachtige machines die gemiddeld een capaciteit van één megabyte hadden. Nu hebben de meeste pc's echter al een capaciteit van een paar gigabyte. Bovendien was zo'n disk toen ook verschrikkelijk duur.

Het probleem is niet eerder aangepakt omdat de informatika op korte tijd een enorme evolutie heeft gekend. Niemand heeft de erfenis van de zeventiger jaren ooit willen aanpassen. Bovendien was de im-

nog de landbouwsector. De Backer stelt dat misschien wel gevreesd mag worden voor een tweede dioksinecrisis. Alle serres van landbouwbedrijven zijn immers computergestuurd. Kippenboerderijen werken kwasi allemaal machinaal. De landbouwers hebben nochtans geen interesse voor het probleem. Op wereldschaal heeft niemand zicht op de situatie van de millenniumbom in atoomstaten zoals India of Pakistan. De kerncentrale in Doel is door Electrabel wel voldoende getest.

Lesje

En wat met het verouderde pc'tje van de gemiddelde student? Moet dat ook aangepast worden? Professor De Backer: "Het klokje dat in de hardware van de PC zit, is meestal niet aangepast. Dat zal normaal weinig problemen geven. Maar die klok wordt ook gelezen door bios, een program-

In den hemel zijn der wijven, in den hemel is er drank

(foto Reinout Depoortere)

regelen nemen. Zo zou het kunnen dat men de klok zeven dagen terugdraait."

Schrikkeljaar

De millenniumbug wordt algemeen beschouwd als de problematische overgang van de twee getalposities 99 naar de twee posities 00. Maar het probleem is veel complexer. De Backer stipt vijf problemen aan. Het eerste probleem ligt in het feit dat de klok ook wordt gebruikt om zaken te starten en te beëindigen, bijvoorbeeld de programmering in ziekenhuizen. Ten tweede wordt er veel gerekend met kalenderdata. Voor leeftijdsberekening trekt men de laatste twee cijfers van het geboortjaar af van die van het huidige jaartal. Vertrekkende van 00 geeft dat onmogelijke negatieve waarden. Ten derde mag er in feite nooit discussie zijn over de betekenis van een datum. Als men nog steeds met twee posities zou blijven werken, zou je niet weten of iemand die geboren is in 2000 — en dus volgens de computer in het jaar 00 — nu eigenlijk van 2000 of van 1900 is. Het vierde probleem wordt veroorzaakt doordat 2000 (maar niet 1900) een schrikkeljaar is. Als daar geen rekening mee wordt gehouden, kan een computerprogramma op 28 februari misschien foutief overschakelen op 1 maart. Als men dan in een ziekenhuis een toestel programmeert op 1 maart, dan zou dat wel eens vroeger dan gepland kun-

pakt van de informatika tot 1990 niet zo groot. Men dacht lang dat de bom zich zou beperken tot administratieve programma's. Sinds een tweetal jaren beseft men dat die klokjes ook aanwezig zijn in verwarmingsketels, auto's, liften, ziekenhuisapparatuur. Dit is dan ook de reden waarom er op bepaalde momenten een panieksituatie is gekreëerd. Computers kunnen eventueel nog aangepast worden maar die andere klokken zitten in allerlei toestellen vaak op onbereikbare plaatsen.

Ketels

De Backer gelooft niet dat er op één januari rampen zullen gebeuren. Vliegtuigen zijn voldoende gecontroleerd. Op de luchthavens zelf echter is kwasi alle apparatuur, van de checkbalie tot de bagagebehandeling, computergestuurd. Daar zouden zich wel eens grotere problemen kunnen voordoen dan met de vliegtuigen zelf. Grote bedrijven zoals Belgacom en Electrabel zijn ook goed voorbereid. De kans dat we geen elektriciteit zullen hebben op nieuwjaarsnacht is dan ook zeer klein. Een van de grote probleemgebieden is echter de sector van de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's). Uit een enquête die de professor onlangs heeft uitgevoerd, blijkt dat achtenveertig procent van de bedrijven nog niets heeft ondernomen in verband met de millenniumbom. Daarnaast is er ook

ma dat vast is opgeslagen in het rom. Sommige bios-programma's zullen vervangen moeten worden door een hardwarekaart. Maar ook het besturingssysteem, bijvoorbeeld Windows 98, leest via bios de klok. Geen enkel besturingssysteem is 2000-bestendig: ze lezen bios of de klok verkeerd. Daarvoor moet men een aanpassingsprogramma laten lopen. En ook de programma's die in de Windowsomgeving werken, zoals bijvoorbeeld Word, zijn niet aangepast. Ook zij moeten via een aanpassingsprogramma, dat men onder meer op het Internet kan vinden, 2000-bestendig gemaakt worden."

Veel informatici lijken met de millenniumbom hun lesje nog niet geleerd te hebben. Zoals de problematiek nu opgelost wordt, zal ook het jaar 10000 weer moeilijkheden veroorzaken. Nochtans zou men kwa geheugenkapaciteit en prijs de computers wel kunnen uitbreiden tot vijf sifers. Ook De Backer betreurt deze gang van zaken: "De meeste bedrijven hebben zelfs niet geopteerd voor een uitbreiding naar vier sifers, maar wel voor de zogenaamde windowing. Hierbij blijft men met twee sifers werken en bouwt men slechts marges van veertig of vijftig jaar in. Het probleem wordt zo niet opgelost maar verschoven naar een zeer nabije toekomst." Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Diederik Vandendriessche

Teater als een surprise-ei

Het overkomt je niet vaak dat je als toeschouwer op voorhand niet precies weet welk stuk je te zien krijgt. Tenzij je natuurlijk naar Maatschappij Discordia gaat kijken. Ook nu Discordia vier dagen in het Stuc komt spelen, blijft de verrassing intact. Enkele opvoeringen staan vast, voor de rest put Discordia ad libitum uit een rijk Repertoire.

Maatschappij Discordia ontstond toen de Nederlanders Jan Joris Lamers en Matthias De Koning begin jaren tachtig de handen in elkaar sloegen. Lamers was tot dan aktief geweest in het Onafhankelijk Toneel, dat de teaterkonventies radikaal in twijfel trok. Vooral de idee dat het teater menselijke relaties moet uitbeelden, werd op de korrel genomen.

Bij Discordia borduurde Lamers verder op deze denkbeelden, al werd ook wel aangeknoopt bij het traditionele repertoireteater. Het voordeel hiervan was dat men in de klassieke burgerlijke repertoirestukken op zoek kon gaan naar psychologische en sociale motieven. Discordia putte vlot uit het werk van Ibsen, Wilde, Tsjechov, Shaw. Deze stukken vertonen een oppervlakkigheid op een manier die bijvoorbeeld Hemingway vaak in zijn dialogen legde. Het schijnbare verbergt het diepere. Discordia probeert die diepte naar boven te halen maar niet op een alledaagse manier.

Gehecht

Twee jaar geleden haalde Discordia een gesprek van Primo Levi aan, die stelde dat niet alles wat men bedenkt ook hoeft te bestaan — gezien de oneindigheid van het heelal zou dat in theorie wel mogelijk zijn. Aan het imaginaire moet dus niet dezelfde waarde gehecht worden als aan het werkelijke. Discordia probeert de kwestie niet hoogdravend uit te spitten maar gaat ze de toeschouwer gewoon voor de voeten. De klassieke vraag of wat we op de scène zien "echt" of "vals" is, wordt als niet-relevant afgewezen. Men speelt niet gewoon, men

speelt dat men speelt.

De akteurs van Discordia vullen dan ook geen rollen in maar denken erover na. Ze positioneren zich tegenover hun personages om duidelijk aan te geven dat ze er niet mee samenvallen. Het is de tekstontleding die primordiaal is en waarmee men stevig op de gewoontes van het publiek inhakt. De mensen van Discordia staan met hun opvattingen niet alleen. Grote verwantschap is er met gezelschappen als De Roovers en Tg Stan waarmee al meerdere kooperaties werden opgezet.

Een decennium lang was Discordia een toonaangevend gezelschap. Midden jaren negentig ging het echter de verkeerde kant op. Problemen met de huur noopten hen ertoe hun vaste basis in Amsterdam te verlaten en een onderkomen te zoeken in het Brusselse Kaaitheater. Het entoesiasme van critici en publiek liep in dezelfde periode ook wat terug. Maar Discordia bleef, getrouw aan haar principes, vernieuwend toneel maken. Uiteindelijk moest dat wel lonen. Er werd een verjonging doorgevoerd en de eigen ontwikkeling kwam andermaal centraal te staan.

Toemaatje

Net als Stan veertien dagen geleden resideert ook Discordia een week lang in het Stuc. Op maandag, dinsdag en woensdag spelen ze, samen met 't Barre Land, Kras van Judith Herzberg. Deze Discordia-original wordt na elf jaar heromen met een gewijzigde bezetting. Op donderdag wordt *Je me souviens* opgevoerd. Het is een nagelnieuwe montage naar het gelijkna-

mige boek van Georges Perec en naar *I Remember* van de Amerikaan J. Brainard. Dat is echter niet alles. Discordia houdt ervan om pas op het allerlaatste moment in de kaarten te laten kijken. Zo mag de arge-toeschouwer zich elke avond nog verwachten aan een toemaatje, dat het gezelschap plukt uit hun recentere Repertoire. De keuze kan hier vallen op de een of de an-

dere monoloog, fragmenten uit de dagboeken van de danser Nijnski of *Pick-up* van Gerardjan Rijnders. Van deze teatergoeroe bracht Discordia ook al *De Hoeksteen* en *Roelofarendsveen* op de planken. Voor hetzelfde geld doen ze echter iets helemaal anders. De enige manier om het te weten te komen, is-gaan kijken.

Peter Mangelschots

Discordia speelt Repertoire van 20 tot 23 december, telkens om 20u30. Let op: de voorstellingen vinden plaats in de Zuilenzaal van het Arenberginstituut, Naamsestraat 96 (en niet in de Vlamingenstraat zoals eerder gemeld). Info en reservatie: 016/20.81.33.

Music, maestro!

Blindman plays Bach

Het saxofoonkwartet Blindman gaat met zijn instrumentarium de konfrontatie aan met authentieke stijlen. Het klankspectrum van de saxen roept net zo goed de strenge klanken op van bepaalde barokorgels als het fluweel van de hobo's d'amore of Engelse hoorns. Bovendien is Blindman meer dan muziek; dat bewijzen hun samenwerkingen met diverse gezelschappen. Dinsdagavond kruisen ze in de Sint-Geertruikerk hun saxofoons met de integrale Choralpartijen van J. S. Bach.

Info Stuc: 016/20.81.33

Kerstconcert LUK

Op dinsdag 21 december wordt in de Sint-Jan-de-Doperkerk in het Groot Begijnhof kerstmis gevierd. Onder leiding van de nieuwe dirigent Dieter Staelens, brengt het Leuvens Universitair Koor een uitgelezen kerstprogramma ten gehore. Het gedeelte voor de pauze wordt gevuld met vooral Latijnse liederen op muziek van ondermeer Monteverdi en Tye. Het tweede deel is een bonte mengeling van kerstliederen uit verschillende landen, waaronder *Stille Nacht* in een arrangement van Erik van Nevel.

Info: 016/23.47.11

(pm)

Madonna? Pulp Fiction? Kunst op Kot!

Kunst op Kot is een initiatief van **Kunst In Huis** en biedt je de mogelijkheid een origineel kunstwerk te huren. Kunstuitleen: tijd om je posters in te ruilen. **Kunst op Kot** is meer dan een zondagsschilder boven het bed. Het gaat om eigentijdse kunst, kunst van *nu* dus. Fotografie, grafiek en schilderkunst, maar ook sculpturen en kleine installaties.

Wat kost dit dan wel? *Peanuts*. Mits het voorleggen van je studentenkaart en een waarborg van duizend frank, hangt je favoriete kunstwerk op je kot voor tweehonderd frank per maand, *all risk* verzekerd. Omruilen kan zo vaak je maar wil, proberen is de boodschap. Je hoeft er dus per maand maar één rondje op café voor te laten, en het resultaat is zeker even inspirerend.

Kunst op Kot
Eindelijk iets anders

Voor meer info bel Adel: 016/22 45 60
Kunst In Huis Leuven, Mechelsevest 108
Woe & Vrij 13u-20u, Za 9u-14u

Ook Lidobeker milieuvriendelijk

Sinds enkele maanden heeft de stad Leuven herbruikbare bekertjes te leen, in samenwerking met onder andere Studentenvoorzinningen en Alma. De bekertjes zijn zonder meer een succes, in zoverre dat de Leuvense horeka werd aangespoord om zelf initiatief te nemen. Fuilzaal Lido nam het voortouw en maakte vorige donderdag 12.000 speelbare bekertjes soldaat.

Het voordeel van herbruikbare bekertjes staat buiten kijf. Ten eerste vaart het milieu er wel bij. Per fuif werden in het verleden een drie- à vierduizend wegwerpbekertjes gebruikt, wat neerkomt op ruim een dozijn vuilniszakken. Bovendien wordt geanticiepeerd op de milieuwetgeving. Fuilfresten worden beschouwd als bedrijfsafval en vanaf 2001 mag dat niet langer verbrand worden. Een ander pluspunt is het prijskaartje. In plaats van de vervuiling aan de organisatoren (in casu de kringen) door te rekenen, kan de Lido hen nu de service van de beschikbare bekertjes aanbieden. Naast het financiële voordeel zullen de kringen er ook wel niet rouwig om zijn in de toekomst niet langer met bekertjes te moeten zeulen. Geen aankoop van wegwerpbekertjes meer maar ook geen rompslomp met het ophalen en wegbrengen van de stadsbekertjes, die nu vaker kunnen aangewend worden voor de activiteiten van allerlei verenigingen.

De invoering van de Lidobekers kadert in een algemeen milieu- en veiligheidszorg. Dankzij de hogedrukreiniger wordt minder water verbruikt en ook het algemeen afval (flyers, eten) wordt uit de Lido geweerd. Bovendien wordt iedere organisator gevraagd om voor twee stewards te zorgen. Zij staan op de hoek van de straat in een herkenbaar hesje en manen de fuilflustigen aan tot stilte. Dit systeem is reeds enkele maanden in voege en werkt perfect.

In aanwezigheid van de schepenen Jiroflée en Van Seebroeck en afgevaardigden van Interbrew stelde een lichtjes geëmotioneerde Marie Claire Kerstens, eigenares van de Lido, de Lidobeker voor. Zij bedankte ook de kringen die haar steeds geholpen hebben het hoofd boven water te houden. Daarna mocht Politika als eerste kring de nieuwe bekertjes inwijken.

(pm)

Stef Kamil Carlens naar aanleiding van Plage Tattoo

"De vis bijt snel"

"Do you like American movies? Do you like Supermarkets? Are you religious? Do you read the bible? Do you? Do you like camping? Do you like fishing? Do you? Do you like snow? Are you jealous? Are you afraid to die?"
(Uit: Zita Swoon/Les Ballets Contemporains de la Belgique, Plage Tattoo)

Wie Stef Kamil Carlens hoort en ook ziet zingen, wil meer weten. Alle tickets voor de dans- en muziekvoorstelling Plage Tattoo van Zita Swoon en Les Ballets Contemporains de la Belgique zijn al lang de reservatieur van de beurschouwburg uit. Er zijn dus veel mensen die meer willen weten. Maar zoals bij veel ambachtslui en kunstenaars blijft het fijne muzikale werk beter dan een gesprek erover. Een verhelderende koelisse in het Antwerpse deSingel deed daar niets aan af. "Hit me," zei Carlens, en het gesprek kon beginnen.

Carlens kan dan al pluimen hebben verdiend als bassist van dEUS en zanger bij Moondog Jr., onder één hoed is hij nooit te vangen. De Moondog van vroeger is de Zita van nu; de multi-instrumentalist van Kiss my jazz is dezelfde als de schrijver bij F.W. Munraus's film Sunrise, en een stervend blauwe ziel in "Jintro & the Great Luna" vloekt uit dezelfde pen als de kleurrijke shaker "My Bond with You and Your Planet: Disco". Wie Carlens, Aarich Jaspers (drum) en Bjorn Eriksson (gitaar) samen met de dansers Koen Augustijnen en Tamayo Okano (Les Ballets C. de la B.) in juni 1999 op de premièreplanken van het Holland Festival zag, hoefde niet verwonderd te zijn. Muziek en dans ontmoeten elkaar in de diskoteek "on the dancefloor". Maar je kan natuurlijk ook in teater een hoop manieren zoeken om de twee je laten ontmoeten. Waar wij vooral mee bezig zijn, is een soort essentiële reactie. *Der is ne groove, en daar dans je op.*

Dans

Veto: Do you like dance? Do you?

Carlens: «Ik ga eigenlijk nooit naar dans. Ik heb nog maar weinig voorstellingen gezien. Dans kan fysiek wel heel impressie-nant zijn. Iemand doet bijvoorbeeld iets met zijn lichaam waarvan je denkt: "Maar alleee, dit kan gewoon niemand". Of mensen die een heel schoon lichaam hebben en die zodanig trainen en perfecte verhoudingen kweken. Het meest kan ik genieten van iemand die een gedicht of een verhaal danst. In *Iets op Bach* van Alain Platel zijn wel goede dansers maar uiteindelijk is de dans niet zo verlijnd. Het gaat meer om wat de dansers zoeken en wat ze erin leggen.»

«Wat ik mooi vind aan dans, is dat je de bewegingen hoort. Je hoort de kleren, je hoort schuifelen op de grond of je hoort een val. Dat is er in onze voorstelling bijna niet. De muziek staat daarvoor gewoon te hard. En dat was vooral de keuze van Koen, want ik wou veel kleiner en intiemer gaan met de muziek. Hij wilde de power van Zita Swoon. Toen ik die na veel zoeken gevonden had, was het wel ineens te veel. Als het aan mij had gelegen, bleef het zoals aan het einde van de voorstelling: heel klein en kalm. Maar nogmaals, dat is een keuze die je met vijf maakt. Koen en Tamayo dansen, wij suggereren muziek en samen hebben we aan een geheel gebouwd.»

«In deze twee jaar dat we met de voorstelling zijn bezig geweest — niet voltijs maar wel die tijd dat we elkaar hebben leren kennen en zoeken en improviseren — heb ik wel een manier van werken leren kennen. Iedereen neemt namelijk deel aan de bouw van een stuk en brengt zoveel mogelijk van zichzelf mee. Met al die informatie is het stuk stilaan gegroeid. *Kermis in de hel* komt bijvoorbeeld ook heel sterk van de spelers en niet uitsluitend van de regisseur (Koen Augustijnen voor Ro-Theater Rotterdam 1996, wd/jv). Het was wel niet evident om al die dingen samen te brengen. We waren daarenboven maar met z'n drieën van Zita Swoon voor deze voorstel-

ling en we moesten een manier vinden om het geluid dat we met z'n vijven hebben te evenaren. Eerst probeerden we dat door bij onze eigen instrumenten te blijven maar dan viel er een gigantisch gat. Ik heb trouwens al tien platen gemaakt met een gewoon drumstel, een bass en een gitaar. Ik wou wel eens wat anders, met een sampler werken. Toch zitten piano en orgel er nog steeds in.»

«Ons dansproject is tof in die zin dat alles wordt omgekeerd. We hebben al meer dan dertig shows gedaan en de plaat is nog altijd niet uit. Die zal trouwens helemaal anders klinken dan live. Ze is veel zachter gearrangeerd.»

Supermarkt

Carlens: «We hebben bijvoorbeeld eens in de GB gespeeld. Daar liggen wel cd's, maar niet van ons denk ik. 't Was wel tof om daar tussen de rayons te zitten. Zita Swoon is gewoon een consumptieprodukt, net zoals alles. Wij maken plaatjes en die plaatjes worden verkocht. Soms is dat een beetje spijtig, omdat je schrijft aan een voorstelling of whatever vanuit een heel ander perspectief. Aan de andere kant moet iedereen werken voor zijn geld. Het is dus heel dubieus. Er zijn momenten dat ik er perfect mee kan leven, en dat ik businessman moet zijn. Er zijn andere momenten dat ik dat vreselijk vind.»

Hey jood, zij de gij ook lid van de Zamu?

(foto Katelijne Beerten)

Films

Carlens: «Ik heb af en toe een switch-off-knopje nodig en dan werken die dingen gewoon geweldig bij mij. Echt ergerlijke Rambofilms en *Star Wars* of ook *Suske en Wiske*, waar je geen enkele inspanning voor moet doen. Je kan dan de domheid over je heen laten walsen. Niet dat ik een intellectueel ben of zo maar ik ben wel heel druk bezig met een hoop dingen. En zo blijft alles goed marcheren. Gisteren na de voorstelling heb ik *The Lion King* gezien. Maar het was *The Lion King 2* en die was verschrikkelijk slecht. Ik had het niet gezien in de videoteek, dus dat was wel pech. Scar, de slechte, kwam er niet in, die was al dood. Er werd wel veel over hem gesproken. Vannacht ga ik wel de hele nacht mixen voor Kiss my jazz. We zijn al drie dagen aan 't opnemen.»

Bijbel

Carlens: «Ik lees wel eens in de bijbel in de hotelkamers als ik een boek ben vergeten. Er ligt een *Gideons Bible* in de meeste hotels. Maar laat ons daarover niet te veel uitweiden, of ik ga heel domme dingen zeggen.»

Veto: Zou je God, net als Britney Spears en Whitney Houston, ook bedanken bij een MTV-award?

Carlens: «'k Heb veel respect voor mensen die religieus zijn. Ik kan me aan de andere kant ook voorstellen dat het in heel goede aarde valt bij de fans van bijvoorbeeld Whitney Houston. Misschien gaat ze daarna naar buiten voor een lijn coke, en stapt ze weer uit de auto bij de stripeastent!»

Kamperen

Carlens: «Het gebeurt niet vaak, maar ik hou er wel van ja. Ik ga in februari naar Mexico. Eindelijk, want het is al drie jaar geleden sinds ik nog op reis kon. Ik denk

dat ik daar wel onder de blote hemel kan slapen. Toeren is trouwens ook kamperen, zeker als je met zo'n bus rondrijdt. Dan neem je om de vier dagen eens een douche, je eet slecht. De meeste clubs waar we spelen zijn bovendien grafittikamers met één lampje in. Maar het is oke hoor, ik klaag niet.»

Veto: Een tegere man voor zo veel hotels en blanke nachten?

Carlens: «Het is soms wel zwaar, ja. Met dEUS reiden we zo veel vroeger, en ik toerde dan ook nog met Moondog Jr. Dat betekende twee à drie jaar tweehonderd concerten per jaar plus ondertussen een plaat opnemen. Ik was nooit thuis. Nu toer ik wel op een heel andere manier. Ik werk door aan kleine diagen die ik kan meenemen. Dan blijf je wel leven, weet je. Toch blijft het een opgave: je denkt altijd dat het meevalt maar het kruipt in je kleren. Onlangs hadden we een toernee door Nederland. Op het einde van die maand zagen we er al moe uit. Niet dat ik me slecht voelde maar je ziet het wel. Ik ben heel veel weg van huis, en als ik dat niet graag zou doen, dan zou ik er mijn leven niet van maken. Maar het is ook tof om thuis te komen.»

Vissen

Carlens: «Ik heb één keer gevist met een boot, en dat was met Billy Conway, de drummer van Morphine. In New Hampshire, New England boven Boston. Het was heel gezellig tot ik beet had. Het was een dikke vis en Billy vroeg: "Do you know about this part?" (Carlens wilde de lijn binnenhalen, wd/jv) En ikke: "No!" De vis was ondertussen maar aan het trekken. Billy heeft hem er uiteindelijk afgehaald en ik heb 'm maar terug in het water goeid. Voor de rest heb ik het nooit gedaan, en het spreekt me ook niet zo aan.»

Veto: Is muziek ook wachten tot de vis bijt?

Carlens: «Wie wat muziek kan spelen, kan heel rap goede ideeetjes hebben. Maar dan komt het erop aan met die ideeën een nummer te vormen, zij het met of zonder tekst. En dat is wel heel moeilijk, vind ik. De ideeetjes komen heel rap. De vis bijt dus snel, maar dan moet je hem ook nog weten klaar te maken.»

Veto: Vissen is voor ochtendmens.

Carlens: «Ik ga 's morgens sowieso met hem (Sammy de hond, wd/jv) altijd naar buiten om een uur of twee te wandelen. Ik wil altijd veel dingen doen, maar alles is dan nog dicht. Vanmorgen wou ik even naar de tentoonstelling in de winkel van Van Beirendonck, maar ja. En eens ik terug thuis kom, begin ik te werken.»

Sneeuw

Carlens: «God ja, ik hou er wel van, maar hoop ook dat die rap weg zal gaan. Mijn moeder heeft namelijk reuma, dus telkens als het sneeuwt, ziet ze heel hard af.»

Jaloers

Carlens: «'k Heb dat gevoel een paar jaar geleden leren kennen ja. Vroeger was er dat nooit. Ik mocht met een meisje vrijen, en die mocht het aftrappen met een andere gast. Dat deed me echt niets. Maar dan ben ik wel echt verliefd geworden. Dat is nog niet zo lang, vijf jaar. Sindsdien ken ik het wel, ik heb het heel intens gevoeld.»

Sterven

Carlens: «Soms ben ik er bang voor, anders niet. Het is wel een gedachte die soms heel realistisch opkomt bij me, dat je je even voor ogen houdt dat er een einde komt aan alles. Dat jaagt wel angst aan. Ik ben een heel onstabiel figuur. Soms heb ik veel angst, soms ben ik de dapperste van heel de wereld.»

Ward Daenen
Joy Voncken

Zita Swoon en Les Ballets C. de la B. (Koen Augustijnen en Tamayo Okano) bewegen op 21 december om 20 uur in de Schouwburg. Info: 016/22.21.13. De cd van Carlens, Eriksson en Jaspers voor Plage Tattoo verschijnt in februari 2000.

Lezersbrieven

vervolg van p. 2

tieuze manier waarop Arno, in de vorm van een boerse scheldtirade, de vinger uitsteekt naar een komponist als Luc Brewaeys — die overigens de prijs terecht verdiende — is niet alleen volledig wars van elke logica en coherentie, maar is helaas ook nauwelijks de moeite om op te reageren. Dat ik, samen met andere musikologen, dit toch doe, heeft echter te maken met het feit dat wij ons vak serieus nemen. Aan Arno kan ik enkel aanraden de wijze spreuk van Wittgenstein indachtig te zijn: "Worüber man nicht sprechen kann, muss man schweigen."

Tom Janssens

Tweede licentie musikologie

Gelijkheid

Graag zou ik hiermee een probleem uit de doeken willen doen waarmee ik aan het worstelen ben na het zien van het journaal van 14 december jongstleden. Meer en meer komen er gevallen voor van (meestal) een man die zijn gezin uitmoordt en daarna de hand aan zichzelf slaat. Als je zoiets verneemt via de media krijg je meestal het gevoel van "Hoe kan zoiets nu gebeuren?" en na maximaal twee seconden verstomming ben je weer met iets totaal anders bezig. Het laatste 'uitgelekte' geval deed me wel geheel verstommen. Niet de zaak zelf maar wel het feit dat er de dag erop in het journaal een item was waarbij de hoofdtoneel de vraagstelling was hoe een bankdirecteur zoiets kan doen. Daarbij komt dan nog het goedpraten door Jan en alleman van dit feit: "Bankdirecteur zijn is toch een stresserende job bla bla bla". Persoonlijk heb ik niets tegen mensen die directeur zijn van een bankfiliaal maar stel

je eens voor dat een laaggeschoolde arbeider of een net-belg-geworden-buitenlander die-nu-vreest-het-belg-zijn-te-verliezen dezelfde daad zou verrichten. Beeld je dan maar eens in wat er op het journaal zou verschijnen of wat er de volgende dag in de kranten zou te lezen zijn!

Dag in dag uit word je gekonfronteerd met discussies over de gelijkheid van mensen (bijvoorbeeld: mag een Turkse Belg Belgische tickets voor de wedstrijd België-Turkije kopen, of is dat voorbehouden aan de abonnees en de "echte" Belgen?) zodat deze discussie wat monotoon en alledaags dreigt te worden. Met dit bericht over de bankdirecteur loopt het de spuiten uit en schaam ik me eigenlijk dat mensen van mijn soort (nota bene: ik gebruik dit woord enkel om een deftige zin te konstrueren en zeker niet vanuit de veronderstelling dat er soorten of rassen of zelfs verschillen bestaan) zulk een thema als 'hoe kan een bankdirecteur dit nu doen' als serieus hoofdpunt in een journaal durven te plaat-

Vorige opgave

B	R	A	A	M	S	T	R	U	I	K
R	A	A	F	T	O	E	K	A		
I	N	N		R	O	O	M	S		R
T		W	E		U	I		I	E	P
	B	A	R	E	T		B		G	E
G		S	E	R	M	O	E	N		R
I	N		N		O	T	T	E	R	
G	U	L		M	E		A	U		P
O		A	N	O	D	E		R	E	E
L	A		O	O	I		P	O	E	N
O	N	D	E	R	G	R	O	N	D	S

Kruiswoordraadsel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal — 1 Lichtgeraakt 2 Sijfer — Lokspijs 3 Klaar — Franse stad — Luiiard
4 Lichaamsdeel — Lange tijdsduur — Mannelijk dier 5 Vogel — Huidverharding 6 Okulst
7 Koraaleiland — Geslachtelijke omgang 8 Heerschappij — Beteuterd — Chinees staatsman 9 Pers. vnv. — Vleugel — Tin 10 Schoonzoon van Mohammed — Looftboom
11 Stofwisseling.

Vertikaal — 1 Toestel dat een sterrenhemel projekteert 2 Tovergodin — Grove stof rond matrassen 3 Voorzetsel — Been, bot — Verorberde 4 Liefkozing — Buitengewoon lachwekkend — Gebak 5 Zwitsers schilder — Bezinksel 6 Schenking 7 Allee — Nauwelijks ontloken 8 Kerkelijke straf — Kunstwerk — Rolsteen 9 Spil — Reeks — Politieke partij
10 Gladde vis — Geldkoffer 11 Onbemand onderzoekstuig.

Door Filip De Keukeleere

Reizigers uit noodzaak

Studenten die eens flink hun gedacht willen zeggen, dat is waar Globelabo naar op zoek is. En dan vooral over een aantal ver-van-mijn-bed-onderwerpen. In het 'laboratorium' wordt jaarlijks rond één bepaald thema gewerkt. Dit keer staat het vluchtelingenfenomeen op de agenda.

In drie werkvergaderingen (november, december en januari) komt telkens eerst een ekspert aan het woord die je de nodige bagage meegeeft. Dat kan zowel een sans-papier zijn als een prof als een ambtenaar van het Hoog Commissariaat voor Vluchtelingen. Nadien is er tijd voor de standpuntenronde waar je met elkaar of de ekspert kan discussiëren. Op deze experimentele manier wordt er in het labo naar oplossingen gezocht.

In het eerste labo vertelde Johan Wets van het Hoger Instituut Voor Arbeid een schrijnend verhaal, onderbouwd met statistieken en schema's. Aansluitend ontspon zich een pittige discussie. In december komen er twee Congolezen spreken die hier zonder papieren verblijven. Zij zullen de asielpcedure toelichten.

(pm)

Je wordt verwacht op dinsdag 21 december om 19u30 in Van Eyckstraat 2C, lokaal 01.65 (raadszaal), vlak naast Alma 2.

sen!

Meer en meer krijg ik het gevoel dat jan modaal het gedacht heeft dat welgestelde mensen beter zijn dan anderen en met 'welgesteld' bedoel ik niet enkel op vlak van geld. De Latijnse was beter dan de moderne, om dan nog maar te zwijgen van TSO en BSO, unief is beter dan hogeschool enzovoort.

Om niet te eentonig te worden wil ik nog besluiten met het volgende: gelijkheid is een produkt van het verstand. Laat dus nu je bovenkamer niet enkel een bovenkamer zijn, maar kom tot het besef dat één één is. zwart wit is, kortom: iedereen gelijk voor de wet, en ook daarbuiten!

Philippe Scraeyen

Eerste kandidatuur psychologie

berichten

VVS wert aan

De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) is de overkoepeling van de studentenraden van de Vlaamse universiteiten en hogescholen. Zij treedt naar de verschillende officiële instanties op als representatief orgaan en fungeert als informatiecentrum en scharnierpunt voor de verschillende studentenraden.

Om zijn werking verder uit te bouwen zoekt VVS een beleidsondersteunend medewerker (v/m). Kandidaten hebben bij voorkeur ervaring opgedaan in studentenorganisaties en hebben reeds enig inzicht in het Vlaamse onderwijslandschap. Ze zijn communicatief vaardig en hebben een vlotte pen. Een goede kennis van Microsoft Office vormt een pluspunt.

Sollicitaties kunnen opgestuurd worden naar het volgende adres: Vereniging van Vlaamse Studenten, Gulden Vlieslaan 17a bus 80, 1050 Brussel, of gemaild wor-

den naar: vvs@glo.be. Voor meer informatie kunt u terecht op nummer 02/511.93.75.

Loko deelt geld uit

Vrije verenigingen die een politiek of maatschappelijk doel hebben, komen in aanmerking voor erkenning en subsidiëring door Loko. Hiervoor moeten ze een aanvraag indienen waarin ze bewijzen dat ze aan een aantal voorwaarden voldoen. Deze staan beschreven in het FKK-reglement, dat te bekomen is op het kantoor van Kringraad, 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, of op de volgende website:

<http://www.krira.student.kuleuven.ac.be>.

De erkenningsaanvraag moet uiterlijk op vrijdag 14 januari 2000 binnen zijn. Gelieve de aanvraag persoonlijk te overhandigen en een ontvangstbewijs te vragen. Voor verdere uitleg kan je ons altijd bellen (016/22.31.09), faxen (016/22.01.03) of mailen: krira@krira.student.kuleuven.ac.be.

zoekertjes

√ De laatste zoekertjes van deze week en dit jaar en deze eeuw of toch niet ...
 √ Lieveke, gelukkig nieuwjaar, Mosj.
 √ Kris Roselle tikt met plezier al uw papers, eindwerken, enz. Hof ter Bekelaan 12 - 3020 Winksele-Herent - Tel: 016/ 207077.
 √ Da Extravaganza Alternativa Days dankt de duizend aanwezigen op één van hun voorstellingen.
 √ Pre-baby-kado'tjes kunnen elke dag tussen 9u30 en 18u op het onthaal van 't Stuc gebracht worden.
 √ Het is nog lang, maar noteer nu toch al in jullie agenda: de lesvrije week wordt het Historia's traditionele, langverwachte feestweek.
 √ Bij dit weer is een Amaretto altijd welkom. Zeker als Postbode Moos de Noormannen-

straat en de Wijpersstraat moet doen.
 √ Jeroen Maes is zopas door officials uitge-roepen tot slechtste preses aller tijden. We wensen hem bij deze proficiat met deze toch wel zeer prestigieuze onderscheiding.
 √ De enige onderscheiding die hij ooit zal halen.
 √ Zaterdag 1 januari in Rumba: Mailman (Psycho-Space-Funk) en Koenie (Retro-Funk-House)
 √ Vers fliekenvlees, één kilo kopen en u krijgt er vijfhonderd gram gratis en voor niks bij. Interesse: 21.19.00.
 √ Seb zoekt naakte wijven
 √ Het Zwart Blok behaalt de ene verkiezings-overwinning na de andere. ABVV-Jongeren wil samen met jou een brede campagne op

kaSt kerSt kompilatie:

- hallekaSt: UURKULTUUR met Raymond
- kringkaSt: Bloedtransfusiecentrum
- kultuurkaSt: Volle Tent
- SportkaSt: IFB-voorondes
- PortulakaSt: introduction days
- Sociale kaSt: herbruikbare bekerts
- straffe kul: de natte droom van de rektor

poten zetten om het Blok te ontmaskeren. De driedaagse vindt plaats in Merelbeke van maandag 27 december om 20u tot woensdag 29 december om 16u. Deelname kost 500 fr. ABVV-Jongeren, Watteeustraat 10, 1000 Brussel. Tel: 02/ 513.42.12, Fax 02/ 289.01.89.
 √ Geef verdomme mijn licht terug
 √ Vrouwenclub roept pokkezwijn uit tot maskotte wegens konsentrische sirkels
 √ Jeroen: volgende keer met de Saab naar Cap

Blanc-Nez?

√ ps: mijn boots zijn al gekuist, maar heb wel per ongeluk een van uw handschoenen mee.

De negerkes lagen bij nachte

De negerkes lagen bij nachte, zij lagen bij nacht in 't station, trouw op hun papieren te wachten, op een hoek van een Brussels Perron. Daar hoorden zij Vlamingen zingen, een zangfeest zo helder en klaar. De negers naar Antwerpen gingen, 't liep tegen het nieuwe jaar. Toen zij er te Antwerpen kwamen, daar spatten hun dromen uiteen. Gepest van 't Vlaams Blok, door hun ramen, een brandbong van het NSV. Toen kwam er opeens in de straten, een knokploeg van 't KVHV. De negers tpt tranen geslagen, zij knielden voor de leeuw.

agenda

ad valvas

door Diederik en Keeke

MAANDAG

- 20.00 u **FILM** New Harvest: 'Toto che visse due volte'. Een oude Christus wordt door zijn apostelen uitgelachen in de volkswijken van Palermo, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.00 u **KONSERT** Kerstconcert door Bob Boon Singers, in UZ Gasthuisberg, org. Cultuurcommissie KU Leuven.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia brengt 'Repertoire', een voorstelling waarvan niemand al weet wat het zal worden, ook de akteurs niet, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** Filmfun: 'The Barefoot Contessa'. Een mislukte regisseur vertelt het tragische levensverhaal van een arme flamencodanseres in Hollywood., in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DINSDAG

- 20.00 u **FILM** New Harvest Special: 'Away With Words'. Japanse film over een jongen met een geheugenprobleem: hij kan geen enkel woord vergeten, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 20.00 u **KONSERT** Benefiet met optredens van 'The Skunks' en 'Sigi Aron', in De Blauwe Kater, Hallegang 1, org. Het SAS.
- 20.00 u **MUZIEK&DANS** 'Plage tattoo': een gezamenlijke produktie van Zita Swoon, Koen Augustijnen en Tamayo Okano: het resultaat is zowel een rockconcert als een dansvoorstelling, in Stadschouwburg, Bondgenotenlaan, toeg. 250/450/650, org. CC Leuven.
- 20.30 u **KONSERT** 'Blindman plays Bach' en meer bepaald de 'Choralpartien' met blaas-instrumenten, in Sint-Geertruikerk, Halfmaartstraat, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 20.30 u **KONSERT** Kerstconcert Leuven's

- versitair Koor onder leiding van D. Staelens, in Sint-Jan-de-Doperkerk, org. Leuven's Universitair Koor.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia brengt 'Repertoire', een voorstelling waarvan niemand al weet wat het zal worden, ook de akteurs niet, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** New Harvest: 'Toto che visse due volte'. Een oude Christus wordt door zijn apostelen uitgelachen in de volkswijken van Palermo, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

- 20.00 u **FILM** Underground: een 3-uur durende (met pauze) levensechte weergave van de situatie in ex-Joegoslavië (inkluisief lekker ex-Joegoslavisch drankje), in PSI (Tiensestraat), zaal Michotte, toeg. 80/100, org. Jongeren zonder grenzen.
- 20.00 u **FILM** Kortfilms van Henri Storck. Een ode aan de documentaires van één van de grondleggers van het genre in Vlaams Film-museum- en archief, Vanderkelenstraat 30, toeg. 25/50, org. Vlaams Filmmuseum- en archief.
- 20.00 u **MUSICAL** 'Company, a Musical Comedy'. Het Koninklijk Ballet van Vlaanderen neemt in ware Woody Allen-stijl het instituut huwelijk onder de loep, in Stadschouwburg, Bondgenotenlaan, toeg. 250/450/650/850, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia brengt 'Repertoire', een voorstelling waarvan niemand al weet wat het zal worden, ook de akteurs niet, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

DONDERDAG

- 20.00 u **KONSERT** 'Terug' met muzikale duizendpoot Koen de Caeter die Guido

- Gezelle opnieuw tot leven brengt, in Wagehuys, Brusselsestraat 63, toeg. 400, org. CC Leuven.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia brengt 'Repertoire', een voorstelling waarvan

niemand al weet wat het zal worden, ook de acteurs niet, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

Alfa

- 20/12 om 19.30 u: Tapavond, in Fakbar Letteren. • 20/12 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Perma. • 23/12 Top 100-cocktailavond, in 2de verdieping fakbar.

Chemika

- 20/12 Kerstfeestje, in Pavo. • 20/12 Kerstfeestje, in Pavo.

Crimen

- 21/12 om 21.00 u: Kerstfeestje, in Tir. • 21/12 om 21.30 u: Kerstbal, in Den Tik.

Diana

- 23/12 Christmas Party, in Albatros.

Ekonomika

- 20/12 om 22.00 u: Lustrum-week: 70-gratis-vaten-TD, in Lido. • 21/12 om 20.00 u: Akademische zitting: 'Werking van Ekonomika doorheen de 70 jaren', in HOG 02.28. • 21/12 om 22.00 u: Lustrumgala met casino en optreden van de Leuvense Interfac Bigband, in Conways. • 22/12 om 13.00 u: Modeshow, in Studio 2. • 22/12 om 14.00 u: Avant-première Bulworth, met Warren Beatty, in Studio 2, toeg. 70. • 22/12 om 21.00 u: Schaats-TD, in Schaatspiste Haasrode. • 23/12 om 19.30 u: Lustrumkantus, in Parking Waalberg.

EOOS

- 23/12 Kerstfeestje, in Praatkamer.

Germania

- 20/12 om 21.00 u: Playbackshow + afterparty, in Blauwe Kater. • 21/12 om 20.00 u: Top 100, in Fakbar Letteren. • 22/12 om 14.00 u: Blind date, in Fakbar Letteren. • 22/12 om 21.00 u: Retro-TD. Verkleed = gratis binnen, in Lido. • 23/12 Filmmiddag, in Fakbar Letteren. • 23/12 om 21.30 u: Kantus, in Ambiorix. • 24/12 om 07.00 u: Ochtendfuif, in Fakbar Letteren.

Historia

- 20/12 om 19.00 u: IFB-voetbal, in Grasveld sportkot. • 22/12 Tapnamiddag en tapavond, in Fakbar Letteren.

Katechetika

- 21/12 om 19.00 u: Christmas Evening: eucharistieviering, gevolgd door (20u30) kaas- en wijnavond, in Damlaanerk.

Kilo

- 20/12 om 21.00 u: IFB-voetbal. • 21/12 om 20.00 u: Filmspecial, in MSI. • 22/12 om 17.00 u: Eucharistieviering, in Kerk Bogaardenstraat. • 22/12 om 18.00 u: Receptie, in Letteren 6de verdieping, agora. • 22/12 om 19.00 u: Kerstfeestje + vrij podium + fuif, in Alma 2. • 23/12 om 05.00 u: Afterparty, in Fakbar Letteren.

LBK

- 20/12 om 20.00 u: Kerstkantus, in Duivenbond. • 21/12 om 20.00 u: Kerstviering + receptie, in Sint-Lambertuskerk, Heverlee. • 22/12 om 20.00 u: Kerstfeestje, in Duivenbond.

Mecenas

- 23/12 Kerstfeestje & fuif, in Cuythoek.

Medica

- 22/12 om 22.00 u: Top 100-fuif, in Doc's Bar.

Politika

- 20/12 om 21.00 u: Cocktailavond voor KUB-UA-studenten, in Politika Kaffee. • 21/12 om 21.00 u: Playbackshow, in Politika Kaffee. • 22/12 om 21.00 u: Deutsche Weinachtabend mit Jodelbruder und halbe Liter Pinten für kein Geld, in Politika Kaffee.

Psychologische Kring

- 22/12 om 20.00 u: EisberenJeneverkantus, in Artmania.

Romania

- 21/12 Kerstfeestje, in Ons Huis.

VTK

- 20/12 om 20.00 u: Babs-14-daagse: Interjarenkwis, in Waalberg. • 21/12 om 20.00 u: Poëzie-avond, in Krijpe van Lerkeveld. • 22/12 Kerstfeestje fakbar, in ElikR. • 23/12 Booze & Blues, met optreden van Blues Lee, en streek- en sterke bieren aan extra lage prijzen, in Waalberg.

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloop-winkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Veto's nieuwsoverzicht van het jaar 2000

Het jaar 2000, het laatste van de eeuw, was zonder meer een bewogen jaar. Iedereen verwachtte een overlijden van de paus maar de ouwe rukker bleek taaiër dan verwacht. Aan vlijdens echter geen gebrek. Ze vielen bij bosjes, vooral tijdens de hittegolf van mei die de ergste was sedert 1906. Maar er waren ook glorievolle momenten met Tom Steels, Fred Deburghraeve en een Nobelprijs voor de KU Leuven.

Januari
De nieuwjaarsboodschap van wijlen Koning Albert is op zijn minst verrassend. Niemand had op voorhand ingeschat dat de jaarlijkse speech van de vorst de zwaarste communautaire crisis ooit zou veroorzaken. Intimi beweren dat de frazes 'vuile walekoppes' en 'de boerens van West-Vlaanderen' reeds een uiting zijn van de waanzin die het eindstadium van de dodelijke ziekte syfilis inluidt.

De Story en De Standaard gaan een tijdelijk verbond aan onder het motto 'ernstige royaltiberichtgeving'. Ook het opstarten van het nieuwe Vetojaar duurt langer dan anders. Interne bron weet te melden dat dit niet alleen te wijten is aan de millenniumbug die er voor zorgt dat de Veto weer op de ouderwetse manier moet geplakt worden, maar eveneens aan een kantus. Het duurt tot eind januari vooraleer de redactie van Veto terug volhellig en niet-komateus op de vergaderingen verschijnt. Sindsdien heeft het woord 'honds' ook een andere betekenis gekregen.

Februari
De VN worden begin februari genoopt tot een humanitaire interventie na de putsh van Hillary Clinton. Ook ontluisterende resultaten van de studie 'Vlaanderen spreekt Frans'. De fout ligt waarschijnlijk bij het schromelijk tekort aan respondenten.

De match Brugge-Anderlecht wordt voor de derde keer uitgesteld, nu naar aanleiding van de week van nationale rouw die afgekondigd wordt vanwege het overlijden van Albert II. Partijstatuten van de Volksunie worden naar aanleiding van de voorzittersverkiezingen veranderd. Malliet wordt eerste vrouwelijke rektor van de KU Leuven: een telegram met felicitaties vanuit het Witte Huis wordt met spoed bezorgd. VN overwegen opnieuw interventie.

Maart
In Wallonië wordt aardolie ontdekt; dit is definitief het einde van het transferdenken. De regering richt werkkampen in voor onwillige arbeidsgeschikten, asielzoekers en bijstandsmoeders. Op termijn denkt men dit uit te breiden naar gedeeltelijk arbeidsgeschikten en parttimers met maar één betaalde baan.

Twee van Amerika's grootste bedrijven fusioneren om hun kennis samen te leggen: Microsoft en General Motors. Klein probleempje: de airbag vraagt "Are you sure?" voor hij open gaat.

De paus beleeft een déjà vu in bad. Ditmaal moet zijn staartbeen eraan geloven. Geen erg, het geloofde toch alleen maar in Darwin.

April
De vennootschap Story-Standaard brengt een gigantische aprilgrap uit: Filip zou een nieuwe vlam hebben — Delphine wordt in de wandelgangen genoemd — en Mathilde is het algegrapt. Mensen die haar gezien hebben kunnen het nummer van de rijks-wacht bellen. De centrale wordt overstelp met telefoontjes. Een zeker bushokje in Mettekovens wordt zesmaal vernoemd. Ontnuchtering de volgende dag: Mathilde is echt verdwenen. De politie wordt ingezet

en Mettekovens wordt een bedevaartsoord. Bij het begin van de begrotingsbesprekingen blijkt de regering toch wat teveel te hebben uitgegeven. Premier Verhofstadt plant een werkbezoek aan Australië, het land van de kangoeroes, om te zien hoe ver je kan springen met een lege zak.

De katholieke Kerk deelt in een poging tot ledenwerving gratis wijn uit. De wijn wordt gekozen door vernoemde Guy Verhofstadt, die door de paus op missie wordt gezonden. Uit dankbaarheid gelast Guy de match Brugge-Anderlecht af

die gepland was op Palmzondag. De zware rellen die hierop volgen doen België alsnog afzien van de organisatie van het EK 2000.

Mei
De aangekondigde hittegolf slaat uiterst vroeg toe. Reeds halverwege mei wordt een rampenplan afgekondigd: iedere vorm van waterverbruik wordt ten stelligste afgeraden. Het plaatsen van hygïenedetektors daarentegen wordt aanbevolen.

Anderlecht wordt landskampioen voetbal met één match minder gespeeld. Brugge mist door die ene wedstrijd Europees voetbal en dient klacht in. Jean-Luc Dehaene engageert zich voor een grootscheepse lobbieronde.

Logebroeder Verhofstadt krijgt het zwaar te verduren. Het lekt uit dat zijn missie bestond uit het ronsselen van Oost-Europese hoeren die in het pauselijke netwerk terecht komen. De missie kreeg de naam *Heilige Maagd Maria* mee. De paus reageert lakoniek: "Dank voor die bloemen."

Juni
Dankzij de uitgedeelde wijn komt er eindelijk een verzoening tot stand die zorgt voor een engemaakte politiemacht.

Deze meevaller kan echter de kopzorgen van de rektor van de KU Leuven niet verhelpen: de knoeiboel ontstaan door het vernieuwde examenreglement zorgt ervoor dat de helft van de eerstekenners zich uitschrijft voor de examens van eerste zit. Koördinator studentenbeleid Van Gerven ziet zich genoodzaakt ontslag te nemen.

De hittegolf gaat verder. Voor het eerst klinken er verontrustende geluiden met betrekking tot overmatige bierconsumptie. Opnieuw gaat de Kerk over tot het uitdelen van wijn, wat haar prompt een proces oplevert vanwege de Hare Krishna wegens omkoperij van zieljes, wat linea recta zou ingaan tegen het recht op huisvesting.

Op het EK 2000 wordt de supporterovriendelijke waw vervangen door het

ludiekere stoeljeswerpen.

Juli
Het EK kent trouwens het hoogste doelpuntengemiddelde ooit. De verplaatsing van de in België geplande wedstrijden naar de terreinen van Purmerend, Zaltbommel en Oude Pekela is hier niet vreemd aan. De Rode Duivels verliezen overigens hun halve finale op het veld van Broek in Waterland. Het verrassende Slovenië haalt het met 8-6.

Nog meer sport: Frank Vandenberg vindt geen ploeg voor de Tour de France en richt er dan zelf maar één op. Dat zijn negen ploegmaats allemaal Nie Van Doen blijken te heten is voor de Tourdirectie geen probleem. Frankieboy rijdt riant in het geel tot hij betrapt wordt bij het opspuiven van de aankomstlijn en prompt gediskwalificeerd wordt.

Tom Steels heeft ondertussen al wel zes ritten gewonnen. Vooral de spurt waarbij hij iedereen uit het wiel rijdt en de laatste twintig meter te voet aflegt is nu al legendarisch. Het leverde hem tien extra punten op voor de groene trui.

Augustus
Kommertijd dan wel op internationaal vlak, maar binnen Loko moeten er enkele varkentjes gewassen worden: de mol op Kringraad wordt onmaskerd door een lid van Sociale Raad nadat de hoofdredakteur van Veto een sterk staaltje van onderzoeksjournalistiek ten toon spreidde. De BOB biedt formeel ekskuzes aan wegens het onprofessionele gedrag van haar infiltrant.

Mevrouw Anclaus is weeral zwanger. Ook Bertje heeft er dus niet naast geschooten tijdens het EK 2000. De populariteit van de VU gaat prompt de hoogte in. De VLD vrees een onevenwicht in de regering en roept Annetie Neyts op om ook een duit (guit?) in het zakje te doen. Een Italiaanse kliniek gespecialiseerd in zwangerschappen van oudere dames houdt zich alvast paraat.

Wegens algemeen sukses van het nieuwe supportersgebruik wordt de match Brugge-Anderlecht al op voorhand van de kalender geschrapt.

September
In een ultieme poging van de KU Leuven om de slaagsijfers op te peppen na het fiasko van juni 2000, deelt de universiteit gratis treinticketjes uit aan studenten om naar hun eksamen te komen. Wat de rektor niet kon voorzien is dat begin september de NMBS aan haar historische tweemaandenstaking begint. Onder het motto 'Busje komt zo' worden profen en assistenten ingeschakeld om een gratis busdienst in te leggen.

De Olympische Spelen in Sydney beginnen onder een slecht gesternete wanner elk land een atleet moet afvaardigen om een stukje met de olympische vlam rond te hossen. Mongolië vaardigt een estafeteloper af. Bij het overnemen van de vlam loopt hij ernstige derdegraadsbrandwonden op.

Een overloper van de Gay Games veroorzaakt tijdens het speerwerpen ernstige schade aan de kringspeler van een polstokspringer. Toen deze zich revancheerde...

Tijdens de honderd meter schoonspringer wordt Fredje geklopt door zichzelf. Hij duikt namelijk per ongeluk het oefenbad in. Deburghraeve: "Mijn haar hing voor mijn ogen."

Oktober
Met het begin van het nieuwe academiejaren worden enkele programmawijzigingen binnen de KU Leuven doorgevoerd: het meest frappante gegeven is wel dat Alexandra Coolen binnen het kader van de opleiding *Genderstudies* enkele gastcolleges 'Een vrouw in de haard is goud waard' zal doceren.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn helaas een doorslaand sukses voor het Vlaams Blok. In Antwerpen slagen ze erin een coalitie aan te gaan met Agalev, onder het motto: "Plant een boom... en hang er een Turk aan". Voorwaarde is wel dat het Blok luchtfilters op zijn gaskamers monteert.

Fredje profiteert tenvolle van het nationale medelijden en verovert de burgemeestersjerp in Roeselare. Fredje sietert de paus: "Dit dank ik aan mijn uitschuiver in het bad."

November
De Turbo Van Dale van de eenentwintigste eeuw verschijnt en wordt een trendsetter. Gevelhijger, anusshoefel en koudbeffen zijn nu de gebruikelijke woorden voor hoereloper, termometer en een ijsje eten. De plastische chirurgie perfectioneert haar methode van borstvergroting. De siliconenimplants worden vervangen door natuurlijk vet. De billen van Daisy Van Cauwenbergh hangen nu gewoon voorvoet aan Phaedra Hoste.

De Nobelprijs voor geneeskunde gaat naar het Italiaanse team dat erin geslaagd is Annetie Neyts toch nog zwanger te krijgen. De nieuwe Nobelprijs voor ekologie gaat naar de KU Leuven voor het spaarzaam gebruik van eksamenpapier tijdens de junizititijd.

December
De moord op Alexandra Coolen wordt opgeëist door het KBF (Kabouter Bevrijdingsfront). Ondertussen is prinses Mathilde reeds negen maanden vermist. Aanleiding hiervan is de bermuda van prins Filip, zo meldt de woordvoerder van het koningshuis.

Verwiltgen kan de politisering van jury's niet tegenhouden: Nelly Maes wordt Miss België, Freddy Willockx Mister Belgium. Freddy gaat volgend jaar een gooi doen naar de titel van Mister Universe.

De West-Vlaamse computers realiseren zich met enige vertraging dat ze ook eens iets aan de millenniumbug moeten doen. Lernout en Hauspie kunnen er niet mee lachen. Hun spraakprogramma's daarentegen liggen in een deuk.

Als oudejaarsuitsmitjer wordt Matilde teruggevonden op de mansarde van Mario Danneels. De puber geeft toe dat hij haar gijzelde "omdat er maar één Paola kan zijn". Vanachter de tralies rekent hij alvast de royalties na die zijn nieuwste boek hem zullen opleveren. Filip mag zijn bermuda weer komen halen op het politiebureau van Mettekovens.

De hele Veto ploeg wenst alle trouwe lezers een vredevol 2001.